

САДРЖАЈ

Интервју: Александар Павловић:	
Обећано смо остварили – настављамо борбу	2–4
Приватизација Југомарке?	5
Допунско пензијско осигурање	6–8
Спасимо Пошту	9
Актуелно: Нови модел обрачуна зарада	10–11
Поштанска штедионица	13
Статистика: Поштанске услуге расту – пара нема	10–11
Социјални дијалог	16
У посети РЈ „Шабац“	18
Либерализација поштанског тржишта	20–22

Лист Синдиката ПТТ Србије
(излази једанпут у три месеца)

Издавач:

Главни одбор Синдиката ПТТ Србије

Председник Издавачкој савеша
Благоје Свркота

Чланови Издавачкој савеша

Гордана Близнаковић, Бранко Калајановић и Владан Ђурић

Главни и одговорни уредник:

Милорад Будимир

Техничко уређење:

Предраг Кнежевић

Редакција:

Београд, Косовска 47, Телефон: (011) 3248-419

Факс: (011) 3223-413

Интернет:

www.sindikatsrbije.org.yu

Електронска пошта:

sindptt@bitsyu.net

Тираж:

2000 примерака

Примерак бесплатан

Штампа:

ЈП ПТТ саобраћаја „Србија“ – РЈ за издавачку делатност

Реч уредника

Поштоване колеге, представљамо вам 146-ти број Поштару у коме, као што сте већ навикли, говоримо о свим значајнијим догађајима и активностима у Предузећу, али и на синдикалној сцени Србије.

Период који је „покривен“ овим бројем карактерише сумирање резултата, пре свега везано за договор о повећању зарада. О томе, али и о најзначајнијим дешавањима, извештавамо вас кроз разговор са првим човеком нашег синдиката, Александром Павловићем.

Велика тема у наредном периоду ће засигурно бити додатно пензионо осигурање, па смо тој теми посветили значајно место у овом броју. Потрудили смо се да појаснимо разлоге због којих смо инсистирали на увођењу ове погодности за наше запослене, као и да обиљем информација помогнемо приликом одабира Фонда.

Ту су и теме које нас прате из броја у број, као што су Штедионица и Угоститељство, а можете прочитати и обраћање јавности нашег синдиката у вези са стањем у Пошти, где смо отворено изнели и означили кривце за све проблеме које смо увидели.

И на крају, очекујемо ваше примедбе, предлоге и вести које би биле интересантне за наше читаоце.

АЛЕКСАНДАР ПАВЛОВИЋ, ПРЕДСЕДНИК СИНДИКАТА ПТТ СРБИЈЕ ЗА „ПОШТАР“
КОМЕНТАРИШЕ НАЈАКТУЕЛНИЈА ЗБИВАЊА У ПРЕДУЗЕЋУ:

Обећано смо остварили – настављамо борбу!

Онајактуелнијим дешавањима у Предузећу, недавном повећању зарада, најављеном „стежању каиша“ у јавним предузећима, колективном преговарању и многим другим важним темама, разговарали смо са Александром Павловићем, председником Синдиката ПТТ Србије:

За њочештак, молимо за крајшак коментар оној шћио су радници ПТТ-а добили њосле ѡреѡвора са надлежнима у Влади Србије.

Оно за шта смо се борили и на чему смо стално инистирали, дало је конкретне резултате у јануару. Остаје нам само да жалимо што није дошло до још једне рунде разговора са министром Динкићем, јер је он јесенас поднео оставку. Верујем да смо са јаком аргументацијом могли да постигнемо још у наставку преговора, можда не у процентуалном повећању зарада, али врло вероватно у једнократним давањима која би пуно значила нашим радницима.

Када је реч о последњој повишици, треба истаћи да је начин обрачуна зарада прилично компликован, те је и номиналних 15 одсто повећања резултирало са око 13,5 – 14 стварних процената у односу на зараду из новембра 2006. године, а то је међу запослене унело извесну забуну. Дакле, увећање зарада обрачунато је на новембарску плату, која је по износу била према утврђеном „реду возње“.

Да ли сће задовољни ѡсћигнућим или смаћраћие да је мојло и морало да се уради више када су у ѡићћању зараде зајослених у Пошћи Србије?

И даље стојим на становишту да су зараде запослених још увек ниске и да наш Синдикат није задовољан са таквим платама, поготову у односу на уложени рад, првенствено у технологији, али и оних који раде на осталим пословима у Пошти. Ипак, уважили смо реалност да се није могло више

и важно је да је испоштовано оно што је договорено.

Да ли је ѡо све шћио можемо да очекујемо у овој ѡдини или ѡланираћие ѡреѡворе са новом Владом Србије, када буде формирана?

И у свим досадашњим разговорима са представницима актуелне владе ми смо, не шаком о сто и буком, већ искључиво снагом аргумената, постигли ово. Надам се да ћемо „имати среће“ и са наредним ресорним министром и да ће се „коцкице сложити“, повољно по нас. Оно што нам из владе стално замерају јесте да се у оквиру јавног сектора поредимо са „богатима“ – НИС-ом, ЕПС-ом, Телекомом... а не са здравством, или просветом. Ипак, вреди подсетити да је Железница Србије на буџету и да прима плату без обзира на резултате пословања, док ми, са друге стране, дајемо донације буџету и хвалимо се одличним пословним резултатима.

С једне стране волео бих да смо, у извесном смислу, на политику зарада за ову годину ставили тачку, јер се искрено прибојавам могућности да, по конституисању нове владе, не доживимо поновно стежање каиша. Са друге стране, Синдикат ПТТ Србије ће, уколико формирање нове владе створи простора за нове разговоре о зарадама, искористити прилику и сна-

гом аргумената покушати да се избори за што бољи социјални статус запослених у Пошти.

Најчешће се у коментарима зајослених о висини ѡлаћиа у јавним ѡредузећима Пошћи Србије ѡпореги са Телекомом, наравно увек на шћиешћу висине зарада у ПТТ-у. Смаћраћие ли да има месћиа ѡтаквим ѡпоређењима?

Мислим да је нереално поредити се са Телекомом. Људе које размишљању емоционално могу да разумем, али не разумем оне који су у Пошту дошли после 1997. и нису лично учествовали у изградњи Телекома, а они су чак и агресивнији у том смислу. Језик профита говори све, ми не можемо да се поредимо са компанијом која је покретач свих дешавања у земљи и значајан донатор буџета. Зато мислим да је то нереално, али и у таквој ситуацији мислим да ћемо до краја ове године ону разлику која је била евидентна на крају 2006. године за исте послове, смањити бар за половину. Шалтерски радник ће до краја године имати плату око 28.000 динара, а они са средњом стручном спремом у Телекому неће прећи 33.000., што је значајно мање од разлике од 9.000 динара, која је постојала на крају прошле године.

Да ли је у ѡлану да се сћроведе у дело идеја да се ѡлаћие убудуће исћлаћују на основу ѡродукћивносћи рада зајослених у Пошћи?

Значајно је напоменути да је планирано да се у овој години спроведе у дело мерење ефикасности и нормирање рада и ми смо за то, мада је немогуће поделити плате на основу личне продуктивности, већ ће се то радити на нивоу јединице поштанске мреже. Договорили смо се са пословодством да се то спроведе у дело, али запослене нећемо упознавати

са детаљима док је у току тзв. оперативни део. Не мислим да ће то бити идеално, али сматрам да ће бити најмање непоштено. Предуслов за то је да се обезбеди лична одговорност сваког појединца и ми ћемо, као синдикат, инсистирати на томе. Свако произвољно вођење статистике, додавање и фингирање, у овом случају је завлачење руке у џеп другим колегама и наношење штете предузећу.

Предстоји нам колективно преговарање и борба да се у нови Колективни уговор уради што више побољшања у односу на постојећи. Можемо ли да очекујемо позитиван исход њих преговора?

Важећи Колективни уговор истиче у августу ове године. Први кораци у вези са колективним преговарањем, додуше техничке природе, већ су начињени. Од 28. фебруара је почела са радом Комисија за припрему новог КУ и очекујемо да ће се посао између пословодства (стручних служби) и синдиката практично окончати пре истека важећег КУ, те да ћемо пре августа изаћи са предлогом новог текста пред владу. Треба искористити овај вакуум док влада не буде формирана, тако да је важно да добијемо радну верзију коју би одмах могли да им дамо на разматрање.

Без обзира на опречна мишљења, сматрам да је постојећи КУ у већем делу добар, у неким решењима чак и јединствен, али неопходно је његово усклађивање са законском регулативом која је у међувремену у једном

делу измењена. Акцент у преговарању ове године ставићемо на заштиту запослених, побољшање услова рада, њихова здравствена, социјална, свакако и материјална права. Ми ћемо покушати да остваримо максимум и поред тога што очекујемо „тврде преговараче“ са друге стране. А када будемо изборили неке ствари на нивоу предузећа, сматрам да ће „друго полувреме“, у Влади Србије, бити много лакше завршити. Ипак, свесни смо и тога да ће се у колективним уговорима у будућности наћи све мање права за раднике, бар нас то уче искуства из развијенијих земаља.

То нас доводи до теме која је изузетно интересантна за запослене – добровољном пензионом осигурању?

Један од заиста великих пројеката који управо за циљ има укупно побољшање социјалног статуса, јесте и додатно пензионо осигурање, за који је издвојена сума у од осам милиона евра. Ова средства ће се потрошити искључиво за додатно пензионо осигурање, што је довољно за 16 месеци уплате за сваког запосленог (максимални неопорезиви износ, који је тренутно 3.000 динара). Ово шеснаестомесечно издвајање не би значило ништа да се синдикати нису споразумели са пословодством да се издвајање у овај пензиони фонд настави. Све калкулације говоре да ће запосленима на половини радног века ово много више значити него „државна пензија“, јер ће средства уплаћена по том основу далеко премашити средства која ће постојати у фонду ПИО. На жалост, на процедуру се чекало непредвиђено дуго. Ипак, сада, када шест осигуравајућих кућа већ имају лиценцу за ову врсту осигурања, мислим да неће бити већих проблема, и да ћемо већ од априла почети са реализацијом овог, по мом суду веома квалитетног пројекта. На жалост, наши радници често имају омаловажавајући однос према свему што није кеш и не иде директно у џеп.

Шта се дешава са Конфедерацијом слободних синдиката и хоће ли се она коначно активирати и почети да постиже конкретне резултате?

Што се дешавања у Конфедерацији тиче, мој утисак је да ствари

никако да дођу на своје место, односно да она још не може да пронађе своје место на синдикалној сцени. Разлози за овакво стање су и субјек-

Штрајк није позив на журку

Често вас оптужују да сте против штрајка као једног од најнефикаснијих видова синдикалне борбе. Да ли сте исувише „питоми“ или сматрате да се бољи резултати могу постићи преговарањем?

Изузетно лако се потеже реч штрајк. У њега је лако ући, али тешко је изаћи, а не решити захтеве који су постављени. Проблем је често и у томе да су захтеви лоше дефинисани. Штрајк је процес који траје, који послодавац не мора да финансира... Запослени треба да схвате да је сваки синдикат потенцијално јак онолико колико су јаки његови чланови. Треба да се схвати да штрајк није позив на журку, већ нешто што треба да се деси и да се на таласу те снаге и бунта незадовољства у једном моменту стане на чело штрајка и крене у борбу за оправдане захтеве.

тивни и објективни. Конфедерација је у ствари скуп појединачно јаких, аутохтоних, већ афиримисаних синдиката великих система, и потребно је мало више времена да се све „коцкице“ сложе. У разлоге објективне природе свакако бих уврстио прилично нереалан, а висок критеријум за доказивање репрезентативности – ми 180.000 приступница за сада не можемо да покажемо, али бисмо такође волели да видимо и конкретне доказе о репрезентативности неких других централа, којима је она, да не будем прегруб, практично „ферманом“ потврђена.

Мислим да ће и на синдикалној сцени врло брзо доћи време у коме ће морати више да се ради и да ће нас неки догађаји који следе дефинитивно спустити на земљу, да ће се постојеће „лидерске болести“ излечити и да ће само јединствени раднички покрет моћи да се супротстави присутној глобализацији и владавини капитала.

Нови министар рада треба да буде нестраначка личност

У преговорима о новој Влади Србије лицитира се са многим именима. Кога бисте волели да видите на челу Министарства за рад?

Мислим да би будући министар за рад требало да буде јака нестраначка личност, особа која има осећај за социјалну правду, за правичност и неко ко ће имати времена за синдикате, а не ко ће их избегавати на сваки могући начин, а када изађемо на улицу онда да размишља шта се то десило.

➔ **Како се одвија међународна сарадња Синдиката ПТТ Србије и да ли с ње одлучили ком ће ње се „приволећи царским“; односно хоће ли се Синдикат учланивати у неку од постојећих међународних централа?**

Ми већ традиционално имамо добре односе са централом UNI и, мада нисмо њихови чланови, зову нас на све конгресе и значајна дешавања. Осим тога, изузетну сарадњу имамо и са EUROFEDOP-ом, мањом синдикалном централом која окупља синдикате јавних служби и јавних предузећа. И ту би могли да будемо лако примљени, али мислимо да би у временима која долазе било боље да са нама блиским синдикатима из држава из околине билатерално размењујемо ис-

куства, јер ћемо на тај начин извући много већу корист и поуке на основу њиховог искуства. У том правцу иде и наше учешће на предстојећој конференцији синдиката Југоисточне Европе, која ће се на јесен одржати у Турској. Ми имамо начелну подршку и једне и друге светске централе, али то не решава наше најважније потребе. Треба много више јединства, разумевања и „кохабитације“ међу нашим синдикатима да би постигли значајне резултате у будућности.

Како коментаришете оснивање Шреће Синдиката у Предузећу?

Сазнали смо да се појавио њихов пропагандни материјал у Пошти, и у врху тог новоформираног синдиката препознали смо неке од бивших функ-

ционара у Синдикату ПТТ Србије и Синдикату ПТТ „Независност“. Они вероватно нису успели да нађу „своје место“ у постојећем руководству два репрезентативна синдиката, али надам се да су запослени у претходном периоду могли да стекну представу о синдикалној сцени у Предузећу. Уосталом, и све оно што смо у овом разговору истицали потврђује да се није седело скрштених руку, а њихове констатације типа „корумпирани и истрошени синдикални лидери“ не бих желео да коментаришем, јер мислим да је време најбољи суд за све. Раситњавати синдикалну сцену у време уједињавања на свим нивоима друштвеног живота је, најблаже речено, контрапродуктивно.

РЕХАБИЛИТАЦИЈА – ПРЕВЕНТИВНА ЗАШТИТА

Акција се успешно спроводи

Захваљујући одредбама Колективног уговора у коме су, првенствено залагањем синдиката, укључени

модалитети превентивне заштите здравља запослених, у протеклој и овој години успешно се спроводи акција рехабилитације наших радника.

Првенствени циљ и идеја ове акције је да се запослени оспособе за даље обављање радних задатака. Предвиђено је да у току 2007. године у Рехабилитациони центар у Ивањици буде упућено око 1000 запослених о трошку Предузећа. Такође, свима који буду упућени на превентивну рехабилитацију биће обезбеђена надокнада трошкова превоза до РХ центра у Ивањици.

За слање на превентивну рехабилитацију у складу са одредбама Колективног уговора, неопходно је мишљење и процена надлежног социјалног радника и активно учешће синдикалних представника како би ову могућност користили они којима је то заиста потребно.

Још једном позивамо све заинтересоване да се, уколико сматрају да им је опоравак потребан, јаве свом социјалном раднику или синдикалном представнику.

Обустављена примања нових радника

Одлуком генералног директора од 15 марта је на снази обустава примања радника у радни однос. Наиме, Дирекција за кадрове је сачинила анализу стања запослености у ЈП ПТТ саобраћаја „Србија“ и утврдила да је у прва два месеца ове године улазна флукуација дупло већа од излазне, и да је тренд кретања запослености такав да би План кадрова за 2007. годину био прекорачен за више стотина радника. Тиме би се поништио и позитиван ефекат добровољног одласка који је, колико толико утицао на раст зарада.

С тога је у циљу рационализације броја запослених у Предузећу и адекватног искоришћења унутрашњих кадровских потенцијала донета поменута одлука која ће бити на снази до 30. јула 2007. године.

ИЗБРАН ЧЛАН КОМИСИЈЕ ЗА СТРУЧНУ ОЦЕНУ ЗИМСКЕ ОДЕЋЕ И ОБУЋЕ ЗА ДОСТАВЉАЧЕ

Набавка нових униформи

На састанку Извршног одбора Синдиката ПТТ Србије, одржаног 14. марта, одлучено је да се за члана Комисије за стручну оцену понуда за набавку дела комплета зимске службене одеће и обуће за достављаче именује **Данијел Гачић**, достављач, запослен у РЈ Београд-центар.

Данијел је већ учествовао у избору дела униформи и својим

стручним саветима и савесним радом умногоме допринео да се поштари квалитетније обуку и да се, као Предузеће, више не брукамо и не повлачимо по трач рубрикама дневних новина.

Иначе, набавка ових униформи, као и испорука униформи за шалтерске радника планирана је у току ове године.

ПОКРЕНУТ ПРОЦЕС ЗА ПРИВАТИЗАЦИЈУ ДП „ЈУГОМАРКА“

Запослени забринути

Агенција за приватизацију објавила је проспект за покретање приватизације ДП „Југомарка“, чија вредност имовине је процењена на 59,3 милиона динара. Друштвено предузеће за промет и производњу поштанских марака и информатичко издавачку делатност „Југомарка“ понудиће на продају 70 одсто капитала. Предузеће запошљава 35 радника и већина њих су чланови нашег синдиката, а важно је напоменути и да је то предузеће, према извештају из претходне године, пословало позитивно.

На жалост, и овај поступак приватизације, као и многе у нашој земљи прате афере и у најмању руку сумњива дешавања. Наиме, недавно су из историја Југомарке украдена два хард диска са комплетним материјалима пословне политике и делатности, као и са пословним тајнама. Са тим подацима свако може да одмах и без улагања отпочне са креирањем и издавањем поштанских марака, па запослени са правом сумњају да се ради о класичном виду индустријске шпијунаже. Полицијска истрага није дала значајније резултате, а све то додатно је узнемирило запослене.

Започињање процеса приватизације био је и сигнал нашим активистима

у Југомарци да се додатно ангажују, те су се они обратили нашој синдикалној централи за помоћ око трансформације која следи:

„С обзиром да смо својом основном делатношћу и на сваки други начин везани за систем ПТТ Србије, а чланови смо Синдиката ПТТ Србије од када постојимо, очекујемо да ћете се заложити за наш положај у поступку приватизације код заједничког послодавца – Јавног предузећа ПТТ саобраћаја „Србија“.

Жеља запослених, тј. чланова синдиката је да и даље будемо у систему ПТТ Србије, на начин који је могуће спровести по Закону о приватизацији, а који би свима одговарао и задовољио интересе и послове које успешно обављамо“.

Према последњим информацијама којима располажемо, могуће је да ће се избећи класична продаја Југомарке и да ће се извршити припајање тог Предузећа Пошти. Наиме због великог значаја делатности којом се бави Југомарка, пословодство ПТТ-а води преговоре са Агенцијом за приватизацију како би се пронашло одговарајуће решење и како би то Предузећа постало део нашег система.

ИСПЛАТА ЗАРАДА ЗА
ФЕБРУАР ОБАВЉЕНА
ПРЕМА ПЛАНУ И ДОГОВОРУ

Стигло и једнократно повећање

У складу са динамиком исплата зарада у 2007. години и постигнутог договора, маса средстава за зараде за фебруар једнократно је увећана за неисплаћени део одобрене јануарске масе средстава за зараде (разлика између Програма и Репрограма) у висини од 25 милиона динара.

На основу тога је зарада у фебруару, у односу на јануар (за запослене који су у јануару и фебруару имали укупан фонд ефективних часова) већа за око 8 одсто, што је представљало збир ефеката повећања по Репрограму и неискоришћеног дела масе за јануар 2007. године.

Знамо да ће зарада за март, уколико не буде значајнијих утицаја исплата накнада, бити мања за око 4 процента у односу на фебруар, то јест за износ јануарске разлике исплаћене у фебруару.

Даља динамика повећања основне бруто масе за зараде планирана је овом динамиком: у априлу 3 одсто, у јулу 3 процента и у октобру 3 одсто.

Очекујемо и исплату зараде из добити из два дела, у укупној висини од једне и по зараде из претходне године. Исплата првог дела је Планом пословања планирана за јун, а други део би на наше рачуне „легао“ у септембру. Наш Синдикат ће покренути иницијативу да, уколико то буде могуће, исплата првог дела буде пре јуна, када ће бити запосленима бити уплаћена редовна позајмица.

Последња информација коју смо добили пре закључења листа је да су и генерални директор и Управни одбор подржали ову нашу иницијативу, па је реално да исплата првог дела зараде из добити буде до краја овог месеца.

ТРАЉАВА ПРОСЛАВА ДАНА ЖЕНА У ПРЕДУЗЕЋУ

Пошта се обрукала

Иако је 8. март, као дан који славе припаднице лепшег пола, прилика за дружења, поклоне и весеља, за неке је то била и прилика да се поштено обрукају. Наиме, и поред нашег инсистирања и захтева пословодству да тога дана свим нашим колегицама уплате из касе Предузећа по 3.000 динара, нисмо наишли на разумевање челних људи Поште Србије.

Захтев је очигледно завршио у корпи, а ми нисмо добили ни коректан одговор са образложењем, али смо зато у дневним новинама могли да прочитамо да су нека средства ипак била планирана за ту сврху.

Проверили смо и заиста је у оперативним трошковима маркетинга, под ставком 15 – пригодни поклони за прославу 8. марта, планирано да се потроши 1.695.000 динара. Сума није велика, али нисмо успели да сазнамо да ли су и за шта утрошена планирана средства.

Предузеће је барем могло да плати колегицама ручак и дружење, као што је урађено у Телекому, а то би уз средства и поклоне које су обезбедили синдикати засигурно улепшало Дан жена нашим колегицама.

КРЕЋЕ ДОПУНСКО ПЕНЗИОНО ОСИГУРАЊЕ

За сигурнију старост поштанских радника

После више од три године преговора и упорних захтева од стране синдиката, коначно се налазимо пред финализацијом пројекта додатног пензионог осигурања. О томе смо већ писали у неколико наврата, али пошто се реализација очекује у следећих месец дана и пошто је изабран модел по коме ће се сваки запослени одредити у који од постојећих фондова жели да му Предузеће уплаћује допринос, сматрамо да је потребно још једном детаљно објаснити шта је то допунско пензионо осигурање, зашто се Синдикат ПТТ Србије залаже за то, и како одабрали пензиони фонд.

Први разлог због чега смо инсистирали на увођењу додатног пензијског осигурања је чињеница да постојећи пензиони фонд има јако пуно проблема у функционисању и да држава реформама покушава да уреди ту област. Крајњи резултат ће свакако бити смањење пензија из Фонда ПИО како би се смањило дефицит и донације из буџета. Други разлог који нас је определио да се бавимо овом темом је и чињеница да смо уредбом ограничени у погледу повећања зарада, па смо и на овај начин покушали да за запослене обезбедимо додатну, по нашем мишљењу, већа битну погодност.

РЕФОРМА ПЕНЗИЈСКОГ СИСТЕМА

Владе многих држава суочиле се са кризом националних пензијских система. Становништво старијер се живи дуже, а рађа се мање деце. То је довело до тога да је систем државних пензија, који се у већини земаља јавља као основни вид пензијског осигурања, постао неодржив. С једне стране систем, државних пензија је прескуп за државу; са друге стране, он не осигурава пензијске надокнаде које могу

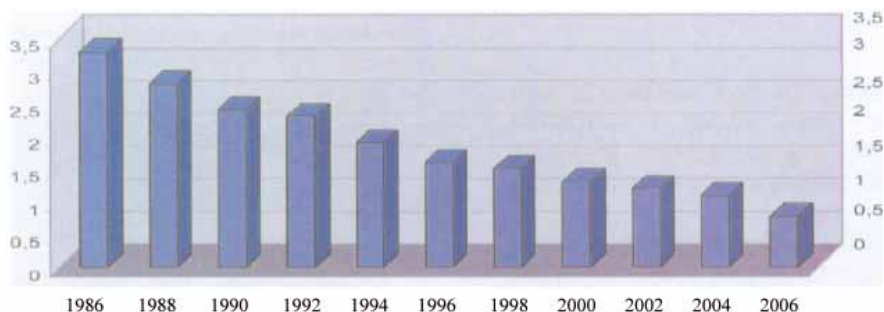
да обезбеде достојанствен живот у старости.

Систем државних пензија организован по Бизмарковом моделу заснива се на принципу међугенерациске солидарности, односно систему текућег „PAY-AS-YOU-GO“ финансирања. Активни осигураници издвајају доприносе од личног дохотка, да би

зија износи 65 одсто од просечне зараде.

ТРАГАЊЕ ЗА РЕШЕЊЕМ

Реформа државног пензионог осигурања у Србији почела је 2001. године, када је померена старосна граница за одлазак у пензију на 58 за жене и 63 године старости за мушкарце.

се од тако прикупљених средстава исплаћивале пензијске надокнаде. Уплаћена средства се не задржавају на личним рачунима осигураника, већ се одмах обавља њихова даља дистрибуција ка пензионерима.

Главни фактор који утиче на функционисање система државних пензија је свакако однос броја радно активних становника који издвајају доприносе за једног пензионера.

Србија има нарочито неповољне демографске карактеристике. Ако погледамо графикон приказан на сл. 1 приметимо поражавајуће чињенице – пре двадесет година било је 3,5 пута више радника него пензионера, а данас имамо 1,3 пензионера наспрам једног радника. Да би се исплатиле све пензије, држава Србија мора да издвоји из буџета чак 40 одсто средстава потребних за исплату пензијских надокнада (у 2005 г. је то било око 800 милиона евра).

Фактор који знатно утиче на висину и редовну исплату пензија јесте и однос просечних зарада и пензија. У нашој земљи, овај проценат је међу највишим у Европи и просечна пен-

Затим је уведен је швајцарски модел усклађивања раста пензија, по коме он не прати у потпуности раст зарада, већ и раст трошкова живота (у међусобном односу по 50 процената) и на тај начин, практично, успорава раст пензија. Следећи корак учињен је априла 2003. године, доношењем Закона о пензијско-инвалидском осигурању. Овим законом регулисано је да основицу за обрачун пензија чине доприноси из целог радног стажа (уместо десет најбољих година), чиме је такође смањена пензија будућим пензионерима. Дакле, суштина реформи обавезног (државног) пензионог осигурања своди се на смањење висине пензија у свим земаљама у којим се спроводе, па тако и код нас.

СИСТЕМ ТРИ СТУБА

Додатни проблем представља чињеница да се у нашој земљи још не достиже прихватљива наплата доприноса, па је више него очигледно је да је постојећи пензиони систем неодржив. Управо зато наша држава, као и већина у свету, спроводи

реформу пензијских фондова и то по систему Светске банке, увођењем такозваног „Система три стуба“:

У земљама у којима функционише овај систем, држава подстиче допунско пензионо осигурање увођењем олакшица за запослене или за послодавце.

Први стуб чини постојеће државно пензијско осигурање, а то је у нашем случају Фонд ПИО.

Други стуб чини пензијско осигурање администрирано од стране државе, где су уплате одређеног процента зараде сваког запосленог у фонд обавезне и воде се на личним рачунима осигураника. Приватне компаније управљају фондovima, инвестирају средства и остварену добит приписују средствима на личним рачунима.

Трећи стуб је допунско добровољно пензијско осигурање. Уплате премија-доприноса такође се воде на личним рачунима осигураника и тај новац (који чини средства фонда) се инвестира, а остварена добит се периодично приписује износима на сваком личном рачуну. На овај начин исплаћена старосна пензија не зависи од година радног стажа (омогућена је исплата и лицима која никада нису радила). Висина пензија зависи од висине доприноса, дужине чланства у фонду и приписане добити која настаје инвестирањем фонда.

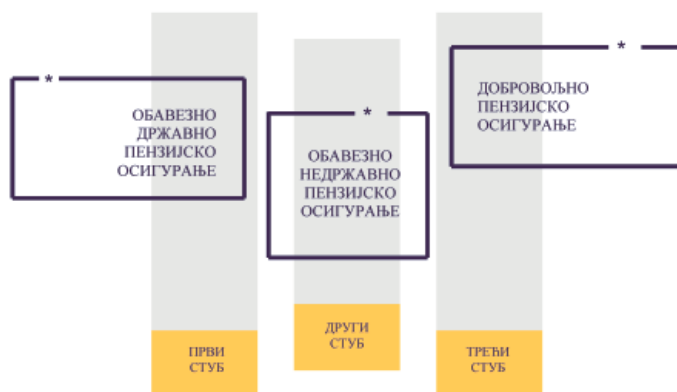
ШТА КАЖЕ ЗАКОН?

Законска регулатива којом се регулишу пензиони фондови и њихово управљање је засигурно најуређенија област у српском законодавству. Држава се добро потрудила да осигура улагања у пензионе фондове и ту заиста, што се тиче сигурности уложених средстава, нема пуно разлога за забринутост. Да би добровољни пензијски фонд био организован, потребно је да Народна банка Србије друштву за управљање пензијским фондovima изда две дозволе: дозволу за рад и дозволу за управљање.

Оснивачи друштва за управљање морају да докажу поузданост и способност за обављање овог

посла. Народна банка Србије ће издавати дозволе након што процени да су оснивачи поуздани и угледни. Народна банка Србије има право да захтева додатне информације од оснивача и с њима повезаним лицима и да испита њихову финансијску сигурност и углед. Оснивачки капитал друштва за управљање је милион евра.

Друштву које управља Фондом су забрањена сва ризична улагања, а контрола је ригорозна. Сва дру-

штва су у обавези да свакодневно у средствима јавног информисања објављују податке о свом пословању и посебно вредност своје инвестиционе јединице како би сваки члан Фонда, у колико је незадовољан висином приписане добити и приносом, могао да средства са свог рачуна повери на старање кући за коју се определи. Наиме, према новом Закону о добровољним пензијским фондovi-

ма, дозвољено је да незадовољан члан једног осигурања може пренети рачун у друго, по свом избору.

Осигураник, према Закону, може остварити право на приватну пензију са навршених 53 године живота, када може располагати са средствима са свог личног рачуна, а уштеђена средства су наследна и може да их наследи законски наследник или особа коју власник рачуна одреди. Исплата средстава, након стицања законских услова, може бити једнократна, програмирана или комбинована. Битно је истаћи и да друштво које управља Фондом на име својих трошкова може узети до 3 одсто од сваке уплате и 2 процента од масе средстава Фонда годишње.

Веома је тешко направити тачну рачуницу колико би износила таква пензија, али према

садашњим прорачунима просечна приписана добит коју остварују пензиони фондови не би требала да буде испод 8% процената:

Средства се на рачун добровољне пензије могу улагати најкасније до навршене 70. године живота. Уплата се може повући пре уговореног рока у случају ванредних трошкова лечења или трајне неспособности за рад.

Ко све има право на уплату доприноса

Поставило се питање категорија лица која су по разним основама радно ангажована у Предузећу, а која ће бити обухваћена пензијским планом Предузећа.

Неспорно је да сви запослени како на неодређено тако и на одређено време треба да имају право на уплату доприноса;

Такође, запослени који се налазе на плаћеном односно неплаћеном одсуству требали би да имају право на приступање пензионом плану без било каквих ограничења.

Дирекција за правне послове је дала мишљење и да запослени који су привремено спречени за рад због болести без обзира да ли спреченост траје до 30 или преко тридесет дана треба обухватити планом.

Запосленима којима мирује радни однос, у овом временском периоду мирују сва права и обавезе које се стичу на раду па ће им мировати и право на уплату пензијског доприноса до повратка на рад. Евентуално постоји могућност да у време мировања радног односа обавезу уплате доприноса преузму на себе;

Лица која су ангажована на привременим и повременим пословима неће бити обухваћена Пензијским Планом Предузећа.

Иако је тржиште капитала у Србији још недовољно развијено, а друштва која управљају добровољним пензијским фондовима имају кратак стаж, очекујемо да ће принос члановима, стечен тако што Фонд улаже новац у послове, бити око осам одсто.

КОНКРЕТНО

Наше предузеће се определило за модел по коме ће сваки од запослених моћи сам да изабере ком добровољном пензијском фонду ће приступити. Разлог за овакву одлуку треба тражити у чињеници да је тренутно регистровано само неколико добровољних пензијских фондова и друштва која управљају њима и да они послују краће време, тако да није било могуће на основу њиховог досадашњег рада извршити избор само једног пензијског фонда.

За сада је лиценце да се баве овим послом добило шест осигуравајућих кућа: Delta-Generali, Dunav, DDOR, Raiffeisen-FUTURE, Garant i NLB.

Како би се финализовала ова идеја, Предузеће је почетком марта формирало Комисију за спровођење поступка који претходи доношењу одлуке о организовању пензијског плана и уговора о пензијском плану за запослене у ЈП ПТТ „Србија“.

Задатак који је Комисија добила је да упозна све запослене да је Пошта Србије спремна да за њих уплаћује доприносе у добровољне пензијске фондове за које се запослени определе, као и да их упозна који су до сада регистровани пензијски фондови и друштва за управљање њима.

Комисија треба да определи поступак изјашњавања запослених у ком пензијском фонду желе да буду чланови, као и да сачини извештај са предлогом одлуке о организовању пензијског плана и закључења уговора са сваким од друштава за управљање пензијским фондовима за које су се запослени определили.

То практично значи да ће се током априла спровести изјашњавање, а затим и потписивање уговора са друштвима за управљање пензијским фондовима како би практично отпочео програм додатног пензионог осигурања.

Директори радних јединица ће бити у обавези да обавесте све запослене са програмом и обезбеде пуну информисаност како би запослени могли да се определе. Синдикат ПТТ Србије ће активно учествовати у овом процесу како би сви наши чланови били информисани и упознати са свим чињеницама које могу да буду од значаја приликом одабира пензијског фонда. Надамо се да смо и овим текстом појаснили неке чињенице и одговорили на питања која се јављају међу нашим чланством, а везана су за додатно пензијско осигурање.

ИЗБОР

И, на крају, веома битно питање – како и на основу чега изабрати Фонд са којим треба склопити уговор и поверити му новац.

Тренутно, пошто се фондови још нису доказали својом стварном успешношћу у управљању имовином пензијског фонда, сам избор фонда је сли-

чан избору банке код које штедите свој новац, тј. одабраћете онај фонд у који имате поверења. Касније, када пензиони фондови развију пословање, избор фонда ће се заснивати на приносу који он остварује. Ако је стопа приноса ниска, члан фонда може своја средства пребацити у други фонд где је стопа приноса виша, при чему не плаћа никакву накнаду, осим стварних издатака који су потребни да би се пренос физички извршио. Ова слобода избора повећава одговорност менаџера фонда и унапређује здраву конкуренцију на тржишту.

Ипак, покушаћемо да дамо неке податке и укажемо на неке од критеријума који су, по нашем мишљењу битни за избор.

Као прво то је само име фонда, односно име оснивача и власника фонда и друштва за управљање фондом. Поновићемо да су до сада регистрована следећа друштва: Delta Generali, Dunav, DDOR, Raiffeisen-FUTURE, Garant i NLB.

Следећи битан податак је вредност инвестиционе јединице и приписана добит, али је то тренутно, због чињенице да Фондови раде тек неколико месеци, релативно. Наравно, број чланова фонда и вредност имовине не треба занемарити приликом избора, а треба обратити пажњу и на висину надокнада које друштва узимају. У табели која следи можете прочитати упоредне податке за све регистроване пензијске фондове.

	Оснивач	Број чланова фонда	Вредност имовине фонда	Вредност инвестиционе јединице	Накнада која се узима приликом уплате доприноса
Дунав – Добровољни пензијски фонд	Компанија Дунав осигурање а. д.	58 000	12 000 000 €	1.000,00 RSD	2,8%
Raiffeisen - FUTURE	Raiffeisen banka a.d.	559	62 500 €	1.071,10 RSD	3%
ДДОР – Пензија плус	ДДОР Нови Сад	24 376	6 000 000 €	1.086,74 RSD	3%
Delta Generali – Добровољни пензијски фонд	Delta Generali osiguranje	24 130	4 500 000 €	1.149,24 RSD	3%
Garant – Пензијско друштво	Прво пензијско друштво – Љубљана I EKI Investment – Београд				
NLB					

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ СИНДИКАТА ПТТ СРБИЈЕ

Спасимо нашу Пошту!

Анализирајући стање у нашем Предузећу и то првенствено у намери да од пословодства и Владе Србије добијемо сагласност за што веће увећање зарада у овој години, наишли смо на много проблема у функционисању Поште Србије.

Чињеница која нас је посебно забринула је да су пословни приходи такви да не дозвољавају значајније повећање плата запосленима, а разлога за такво стање је много. Очигледно је да они који су надлежни за Пошту свој посао не раде како треба, и да кривци за позицију у коју смо дошли сигурно нису радници, који редовно долазе на посао и савесно извршавају своје задатке. Зато су они са правом незадовољни висином зарада које су међу најнижим у јавном сектору.

Повећање зарада с почетка ове године свакако је делимично спустило тензије међу запосленима, али су проблеми са којима смо се суочили дугорочни, баш као и последице. У жељи да пробудимо савест одговорних људи у Влади Србије и пословодству ПТТ-а и кренемо са решавањем проблема, обратили смо се саопштењем за јавност свим запосленима у ЈП ПТТ саобраћаја „Србија“, Влади Републике Србије, председнику Управног одбора и генералном директору Поште Србије, баш као и јавности.

На жалост, уместо буђења и суочавања са чињеницама, изазвали смо буру негодовања и претњи од стране руководства Предузећа, а проблеми су остали и чекају нас. Биће ту и када дође ново руководство, када се „плен“ раздели међу новим коалиционим партнерима и када сазнамо којој од партија које чине нову владу „припадамо“. Претпостављамо да они то већ знају, али није с горег да их подсетимо на тренутно стање у Пошти.

Синдикат ПТТ Србије обраћа се јавности као и свим надлежним институцијама у жељи да укаже на тежак положај у који је доведена Пошта и њени запослени.

Као прво, јавности се презентују фантастични резултати пословање Поште, а то је у стварности приход од дивиденди које уплаћује Телеком

и које се троше на отплате енормног задужења ПТТ-а и на донације буџету. Овај податак међу запосленима и грађанима ствара лажну слику да је тај зарађени новац продукт пословања Поште. Са друге стране, поштанска делатност стагнира. Истина је да Пошта у својој основној делатности послује на граници ликвидности и да се веома мало ради на увођењу нових услуга и јачању поштанске делатности.

Последњих неколико година пословодство Поште се бавило искључиво великим, за државу профитабилним пословима, док је основна делатност занемарена и препуштена на немилост нелојалној конкуренцији. Такође треба истаћи и то да је менаџмент који се бави поштанском делатношћу очигледно недорастао изазовима времена. Пошта се задњих година систематски урушава, недефинисани су циљеви пословне политике, нема стратегије и планова развоја, нема довољно инвестиција ни улагања у развој нових сервиса и услуга чиме се угрожава и само функционисање ПТТ Србије. Све је то последица небриге државе за Пошту, као и недовољног ангажовања Управног одбора и пословодства предузећа да поштанском саобраћају донесу бољитак.

Док се наше пословодство углавном бави завршавањем великих државних послова (реоткуп акција Телекома, предаја хотела и одмаралишта у која су улагали поштански радници, продаја Мобтела, предаја Поштанске штедионице ...), нелојална конкуренција улаже у поштанску делатност, а кад се ми пробудимо нећемо имати ни тржиште ни услуге, тачније остаће нам само оне услуге које нису профитабилне!

Јавност треба да зна да држава, из нама непознатих и несхватљивих разлога, упорно избегава да примени Закон о поштанским услугама (који је ступио на снагу још 18. фебруара 2005. године!), као и да оформи регулационо тело (Републичку агенција за поштанске услуге) чија је надлежност да регулише стање на тржишту поштанских услуга. Овако, само нам је одузет монопол, али без одређених правила

понашања, што се на тржишту масовно злоупотребљава на штету Поште.

Највише смо забринути због великих дугова који су направљени, опет у име великих државних послова – реоткупа акција Телекома и откупа задужења Мобтела код пословних банака. Обећано нам је да ће се приликом прве приватизације неког од зависних предузећа Пошти вратити уложени новац, намирити дугови и скинути хипотеке са наших објеката. Мобтел је продат, држава је узела велики новац, а Пошта од тога није добила ништа. Преварени смо, иако на споразуму којим је предвиђено враћање уложеног новца и раздужење стоји потпис ресорног министра и печат владе.

Последња дешавања и крајње сумњив начин на који је Поштанска штедионица отета од Поште, превршила су меру. У свој тој отимачини наших хотела, Мобтела и сада Штедионице, Пошта и поштански радници прошли су јако лоше. Пошта остаје без капитала и отета су јој уложена средства, а поштански радници остали су без права на акције у тим зависним предузећима. На крају, јасан нам је сценарио да се што пре отме и прода све што се продати може, а да ће Пошта остати без шансе да се носи са новим изазовима и конкуренцијом која је већ ту.

Сматрамо да су за овакво стање одговорни Влада Србије као власник, Управни одбор као експонент владе и челни људи предузећа који спроводе овакву политику.

Знамо да су мале шансе да пробудимо савест одговорних, променимо постојеће стање и наметнути сценарио, али сматрамо за обавезу да јавност, као и све наше запослене, упознамо са чињеницама.

Такође, својом обавезом сматрамо и то да свим расположивим методама синдикалне борбе утичемо на превазилажење постојећег стања и радимо на заштити запослених, имовине и делатности којом се бавимо.

У томе очекујемо апсолутну подршку запослених, али и свих којима је Пошта основни извор егзистенције.

Опрезно у нормирање

Увише наврата Синдикат ПТТ Србије покренуо је иницијативе да се у нашем Предузећу коначно, на правичан начин и у складу са уложеним радом, подели „део колача“ званог зарада. Ставови које заступамо су, пре свега, укидање уравниловке по којој смо сви исто плаћени без обзира на уложени рад.

Прошле године је Скупштина Синдиката ПТТ Србије (а и његов Главни одбор) расправљала о овој теми и донета је одлука да се захтева хитно активирање пројекта „Критеријуми за зараде“, као и хитан одговор пословодства о роковима његове примене, о распону зарада и анексу важећег Колективног уговора.

Да би овај посао био квалитетно обављен и да нико од запослених не буде оштећен, потребно је да располажемо са квалитетним подацима. Извршни одбор, а посебно његови чланови задужени за технолошка питања **Момчило Јелисавчић** и **Драган Радојевић**, активно прате припрему Предузећа за примену новог модела критеријума и поред чињенице да синдикати још званично нису укључени у читав процес. Ипак, незванично имамо најаве да се интензивно ради на припреми модела за обрачун зарада запослених у технолошком процесу и да ће он почети да се примењује у току 2007. године.

Чињенице

Да подсетимо на неке чињенице. Елементи од којих зависи зарада за обављени рад и време проведено на раду су:

- основна зарада,
- део зараде по основу радног учинка,
- увећана зарада.

Део зараде по основу радног учинка се исказује у случајевима када има потребе и начина да се прате и утврђује разлика у резултатима рада запослених и на основу тога врши диференцијација зарада.

Потреба за диференцијацијом у зарадама у ЈП ПТТ „Србија“ се осећа већ дужи временски период, али је споран начин како то спровести. Пре готово две године се прионуло на тај посао и Дирекција за економ-

Цена рада осталих запослених у радним јединицама утврђује се на нивоу просечне цене рада ЈПМ (сваке радне јединице).

Цена рада запослених у радним јединицама Издавачка делатност,

Радници пошће: Убуђуће зарада према резултатима рада

ске послове је урадила пројекат „Критеријуми за зараде“ као полазни материјал који би даљом разрадом довео до колико толико правденије унутрашње прерасподеле зарада.

Три основна критеријума су:

- продуктивност јединице поштанске мреже (ЈПМ),
- економичност ЈПМ,
- зарађивачка способност ЈПМ.

Продуктивност ЈПМ проистиче из норма минуте и броја радних дана (40 бодова).

Економичност ЈПМ проистиче из норма минуте и пословних расхода (30 бодова).

Зарађивачка способност ЈПМ проистиче из пословног прихода и норма минуте (30 бодова).

Укупна цена рада у ЈПМ састоји се од:

- фиксне цене рада,
- варијабилне цене рада,
- корекције фиксне цене рада.

Ауто-сервис, Одржавање, ЦЕП и КДС утврђује се на нивоу просечне цене рада свих радних јединица поштанске делатности.

Шта смо учили

Анализирајући досадашње статистичке податке и норме које су тренутно у примени, дошли смо до следећих закључака:

1. Подаци који су евидентирани у статистици и који исказују велику разлику услуга у неким технолошким процесима, показују да се као мерило овако утврђеног рада не могу узимати као основ за обрачун зарада јер су нетачни и као такви могу у великом проценту да утичу на плаћање нечијег нерада и директно умањење цену нечијег рада.
2. Радне јединице (изузев неколицине) нису посветиле довољно пажње и озбиљности прикупљања и обраде

- статистичких података. Има случајева да су на послове статистичара распоређивани радници који немају довољно или пак немају никаквог искуства у технологији.
3. Досадашњим праћењем рада статистичара дошли смо до закључка да је контрола њиховог рада у службама за економске послове радних јединица недовољна. Сматрамо да би контрола рада статистичара била квалитетнија у Служби за поштански саобраћај.
 4. Чињеница је да би избор квалитетнијег и оспособљеног кадра из редова радника Службе за поштански саобраћај допринео на квалитету и тачности прикупљених података.
 5. Недовољна сарадња Комисије за израду Правилника о статистици и нормама са људима из Дирекције за економске послове, са циљем појашњења појединих категорија услуге и процеса рада, а у смислу квалитетнијег праћења, контроле и обраде статистичких података.

Шта предлагемо

На основу наведених запажања, сматрамо да је неопходно предузети следеће:

1. Примену исплате зарада по моделу остварене продуктивности треба одложити до момента када обрада статистичких података буде на задовољавајућем нивоу (бар 95 одсто тачности).
2. Треба формирати сталну комисије за праћење, прикупљање и обраду статистичких података на нивоу Предузећа. У саставу те комисије обавезно треба да уђу и представници репрезентативних синдиката.
3. Послове статистичара везати по радним јединицама за службе за поштански саобраћај из практичних и квалитативних разлога.
4. Подићи ниво одговорности за обрађене статистичке податке, како директора РЈ, тако и радног места статистичара. Поди-

ћи ниво одговорности за све службе у РЈ.

5. Увести обавезну координацију рада Комисије за праћење и прикупљање статистичких података са координаторима за статистику на нивоу радних јединица.
6. Увести нормирање свих процеса рада и свих услуга у технолошком процесу и оптимизирање броја ненормираних радника.
7. Поновно преиспитати поједине норме и утврдити норме за нове услуге које су се у међувремену појавиле.

Закључак

Наш синдикат се апсолутно залаже да сваки запослени зараду прима сходно уложеном раду, јер коначно треба одвојити рад од нерада. Не залажемо се за брзоплета решења

и рад на основу погрешних показатеља. Лош сценарио је да неко од запослених због погрешних података буде оштећен у тако важној ствари. Сматрамо да је потребно унапредити и поправити Правилник о статистици и нормама. Посао око тога треба да буде перманентан и запослени који би се тиме бавили треба да буду у сталном заседању.

Инсистираћемо на актуелном учешћу у овом пројекту, јер смо показали и доказали да је синдикат у свим комисијама, телима и органима где се расправља о радничким правима био корективни фактор и да су решења у чијој смо изради и учествовали по правилу и квалитетнија. Како се овде ради о зарадама, то је и додатни мотив да наше ангажовање буде још веће.

ЗАПОЧЕЛО КОЛЕКТИВНО ПРЕГОВАРАЊЕ

Важни задаци пред преговарачким тимом

Пошто у августу ове године истиче важећи Колективни уговор, иницирано је отпочињање израде предлога новог КУ и на том послу раде представници оба репрезентативна синдиката и представници пословодства Предузећа.

Наш преговарачки тим који ради на овом одговорном послу, има задатак да одбрани добра решења из важећег текста, посебно из дела радно-правне заштите којим се запослени штите од последица евентуалних технолошких вишкова запослених.

Постављени су задаци да се нови текст Колективног уговора побољша и да се у њега уведу и неке нове категорије, првенствено у циљу боље заштите и остваривања већих права радника Поште Србије.

Инсистираћемо да се убаци главље којим се регулише додатно пензионо осигурање, тражићемо учешће запослених у одборима за безбедност и заштиту на раду,

а сматрамо и да пословодство треба да дели судбину запослених и се убаци део у колективни уговор којим би се регулисала питања њихових зарада.

Наши предлози су такође и да се коефицијент за минули рад повећа са 0,4 на 0,5 одсто, затим да се рад на дан државног и верског празника плаћа 150 процената (уместо досадашњих 135 одсто), да се додатак за ноћни рад повећа са садашњих 35 на 45 процената, као и да се рад недељом плаћа за пет одсто више него до сада.

Добровољни даваоци крви ће, према нашем предлогу, имати практично три уместо досадашња два слободна дана. Указала се и потреба да се прецизно уреди прековремени рад, као и да се уведе контрола запошљавања на неодређено време и да се потребе за попуном радних места обављају, првенствено, из сопствених извора где год је то могуће.

Некима мајка, а некима маћеха

Период транзиције кроз који пролази наша земља увелико је зашао у завршну фазу. Предузећа (нарочито друштвена) или су „пропала“ или су продата у бесцење, јер је немар који је у њима владао током друге половине осамдесетих и деведесетих година прошлог века довео до тога да као такве нису могле опстајати у свету конкуренције и губитка монопола. Велики број радника који је у њима био запослен (макар и формално), проглашаван је вишком или је, захваљујући способности синдикалних активиста и добре воље послодавца, успео да уз неку накнаду, оде из предузећа која су касније продавана или, боље речено, поклањана. Руку на срце, она више и нису вредела. Као таква, за собом су вукла велика дуговања и неисплаћена потраживања радницима и повериоцима.

Ситуација код јавних предузећа је мало другачија. Њих је током наведеног временског раздобља власт држала чврсто под својим надзором. Велики уплив власти у пословање јавних предузећа је био чисто политички, што је, на жалост, и сада случај. Увек су тако задовољавани партијски прохтеви, а за хитне интервенције у буџету су им опет служила „добростојећа“ јавна предузећа из којих су црпили потребна средства да „закрепе“ настале празнине. Продаја Телекома на самом крају прошлог века је била политички мотивисана и у том моменту је унела социјални мир у велики део грађанства и „продужила живот“ владајућој структури.

И данас је у јавним предузећима ситуација слична. Углавном их користе за попуњавање празнина у буџету, а то најлакше раде када на челу тих предузећа имају своје поверљиве људе. На њих лако утичу и преко њих лако спроводе одлуке. Што им је руководство оданије, све

им се веће грешке праштају. Стога је јасно да пословодство односно садашњи, модерним жаргоном речено, топ-менаџмент искључиво и превасходно испуњава захтеве политичара који су у том моменту на власти и служе им као помоћ за што дуже опстајање на врху.

Момчило Јелисавић

Све ово важи и за наше предузеће. Рупе у буџету су приоритет а касније, ако нешто преостане, новац се може користити и за сопствене потребе. Једино се тако може објаснити дуги период неулагања у сопствене капацитете, необнављање основних средстава за рад, а са друге стране редовне „донације“, буџету које су сваке године на захтев одговарајућих министарстава испоштоване. Док у свету велики донатори углавном добијају повлашћења у наредном пословном периоду или се ослобађају неких пореских ставки, код нас је супротно. Велике светске компаније користе додатне, нон-кор, делатности како би задржале или пак освојиле нове кориснике, код нас се те услуге издвајају под плаштом неефикасности и непрофитабилности!?

И поред законске регулативе, дозвољава се да нам послове узи-

мају фирме које и немају потребне дозволе или пак раде непоштујући основне норме и законе. Тако се пакети преносе без амбалаже, новац од откупнина се враћа на руке пошиљаоцу без уплата преко рачуна, јавни превозници превозе новац и кореспонденцију, ауто-делове и низ других робних пошиљака, мада за то нису регистровани.

Све то ономогућава Пошти Србије да парира таквом виду конкуренције и зато долази до смањења броја услуга и губљења појединих послова, чак и великих корисника. Други разлог лоше пословне политике је несналажење менаџера из редова пословодства у условима појављивања оштре конкуренције или пак свесног протежирања – омогућавања развоја приватног сектора. Дешава се да, захваљујући лошој процени менаџмента, кренемо са новом услугом која се на велика врата уврсти у „мени“ услуга Предузећа, а да кроз пар година недовољним улагањем дозволимо да нас конкуренти претекну. Има и случајева да за поједине послове, најављиване као „послови деценије“, после пар година констатујемо да су промашај.

Међутим, по старом неписаном правилу, за такве промашаје и лоше процене никада нису означавани кривци. ПТТ је ту да трпи све хирове политичара и лоше потезе од њих постављених кадрова. У најгорем случају, стидљиво су обављане смене кадрова уз обавезна „ухлебљивања“ на положајима саветника и неких сличних радних места. Као производ таквих потеза, долази до губљења услуга и стратешких партнера са једне стране и нагомилавања непроизводног и непотребног кадра са друге стране. Рационализација кадрова, која је у крајњем случају оправдана, обавља се на производним местима, али се одуговлачи

на рационализацији администрације и руководства.

Да се политичари сете ПТТ-а само када им требају донације или радно место за њихов кадар, говори и случај Некермана и Квелеа. Исхитреном законском регулативом, грађанима смо подигли износ за увоз неоцарињене робе са 20 на 100 евра вредности и то у време потписивања уговора о несметаном промету роба и услуга СЕФТА, па смо на тај начин властитом предузећу отерали значајног пословног партнера. Тиме смо продуктивност ПТТ-а у моменту повлачења Некермана спустили за читавих 11 одсто.

Старо је правило да, када се једном увиде грешке, углавном бива касно. Покушаји да се ревитализује услуга пост-експрес долази закаснило, па је и план дуплирања тих услуга у текућој години нереалан из више разлога. Чињеница је да смо у неким ранијим временима пропустили да кориснике „вежемо“ за себе док још нису имали склопљене уговоре са конкурентима. Сада се мора улагати дупло већи напор да се исти „приволе“ да промене оператера. На страну то што је у међувремену конкурент ојачао и оспособио се за тржишну утакмицу и поврх свега ужива велику наклоност власти у смислу непоштовања прописа. У том случају, ПТТ-у су шансе да удвостручи број услуга и приходе од пост-експреса минималне.

Забринутост за судбину ПТТ-а увећава и чињеница да смо изгубили већинско власништво над Поштанском штедионицом, преко које радимо велики број услуга са становништвом. Први знак окретања Поштанске штедионице од нас је давање послова „прикупљања пазара“ другом оператеру. Шта ће бити њихов следећи корак остаје да видимо. У међувремену, Синдикату ПТТ Србије је остало да трага за одговорнима за то што је Пошта Србије изгубила већинско право управљања над институцијом коју је ПТТ и основао далеке 1921 године.

М. Јелисавчић

ЈОШ ЈЕДНОМ О СЛУЧАЈУ ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА

Срамота за многе

Наставак тужне приче о Поштанској штедионици вероватно ће епизод добити на суду јер су се многи, према нашем мишљењу, огрешили у поступку којим је Пошта Србије престала да буде већински власник своје банке.

Цела прича, на жалост, као по обичају креће од државе која се и овога пута приказала у ружном светлу. Наиме, и поред чињенице да живимо у слободном, демократском друштву, изгледа да се велики, државни послови и даље завршавају на крајње сумњив начин. Све креће са Закључком Владе Републике Србије од 16. новембра 2006. године, којим држава на одређен начин намеће одлуку о дистрибуцији (без јавне понуде) треће емисије обичних акција банке „Поштанска штедионица“ а. д. ради повећања капитала банке.

Такође се намеће и одлука да баш држава „купи“ те акције и постаје већински власник, тако што измирује дугове које нико од органа који контролишу пословање ПШ до тада није видео. Да ли су ти дугови према држави стварно постојали или су скривани од Поште и јавности, нисмо успели да сазнамо. Нисмо сазнали ни како је могуће да влада РС својим закључцима прекраја власничку структуру у једном акционарском друштву и шта је то, у ствари, закључак владе.

Ништа боље нисмо прошли ни када смо покушали да сазнамо како је конкретно спроведена акција у којој је Пошта престала да буде већински власник Штедионице. Наиме, Скупштина ПШ, у којој тог тренутка Пошта има апсолутну већину, једина је могла да донесе такву одлуку и то на основу налога Управног одбора Јавног предузећа ПТТ саобраћаја „Србија“, који о овој теми никада није расправљао, а камоли доносио одлуке!

Да би дошли до истине, кренули смо редом: председник Скупштине ПШ тврди да је одлуку донео након консултација са председником

Управног одбора и генералним директором Поште Србије, док са друге стране они тврде да о томе не знају ништа!?

Закључак Владе Републике Србије број 00-339/2006-002 има ознаку ПОВЕРЉИВО па не можемо да га објавимо, Одлука Управног одбора ЈП ПТТ саобраћаја „Србија“ о промени власничке структуре Поштанске штедионице не постоји, као ни налог Скупштини ПШ како да гласа по овом питању, а изјаве кључних људи су у потпуној супротности. Имајући све ово у виду, Извршни одбор Синдиката ПТТ Србије није имао другог избора већ да донесе Одлуку о ангажовању правног саветника.

Кључна питања су за нас да ли је за одлуку о промени власничке структуре Поштанске штедионице могао да гласа било ко без претходне одлуке дотадашњег власника (Пошта Србије), а питање је и како би суд реаговао на чињеницу да се ЗАКЉУЧЦИМА прекрајају акционарска друштва без одлука акционара.

Некада моћни ПТТ систем у непосредној прошлости је најпре продао Телеком (држава узела паре) да би га затим поново купио (задужила се Пошта), а недавно је трајно остао без својих хотела, власништва у Мобтелу, а сада и у Поштанској штедионици. У свим тим пословима држава (као и неки појединци) је добро прошла, па је само од Мобтела у буџет ушло више од 1,5 милијарде евра, док су, са друге стране, радници Поште, који су улагали у све те привредне субјекте, никада ништа од њих нису добили.

И овим потезом државе, када је Штедионица у питању, радници Поште губе шансу да приликом приватизације стекну право на акције. То је, поред страха за опстанак платног промета у ПТТ-у, довољан разлог да овом питању посветимо посебну пажњу и да до краја инсистирамо на његовом, најпре расветљавању, а затим и решењу.

Поштанске услуге расту а пара нема

Статистика има своје место и у синдикалном раду, поготово у последње време. Сваки захтев и иницијатива која крене према пословодству или надлежним министарствима мора бити добро објашњена и поткрепљена чињеницама. Не ретко морамо имати готова решења и као таква их понудити јер модерни синдикати све више примењују суптилније методе борбе него што су то штрајкови и протести. Мора се знати шта се жели, вршити притисак предлажући конкретна решења за поједине проблеме.

Статистика ту заузима своје место и поткрепљује решења и захтеве али и указује на проблеме па као таква делује и превентивно.

Ово се посебно може рећи за статистику поштанских услуга. Наиме, када је статистика у питању, на синдикалном нивоу се углавном расправља о њеној тачности, о нормама и слично.

Међутим, званични статистички подаци о нивоу услуга нам могу дати занимљиву слику тренда услуга и могућим будућим дешавањима. У Табели бр.1 је приказан физички обим услуга које се изврше у нашем Предузећу, а свакако да је ту „поштарима“ најинтересантнији податак о поштанским и новчаним услугама.

Као што се из Табеле бр.1 може видети, Пошта Србије је 2006. године остварила 15 одсто више услуга него 2005. године. Када знамо да се број послених стално смањује, то нам даје јасну слику колико се процентуално више ради у Пошти што, на жалост,

није пропрећено одговарајућим процентима повећања зарада.

Статистика даље каже да скоро две трећине услуга, односно 62 процента, чине поштанске услуге, док 29 одсто отпада на новчане услуге.

Примат међу услугама имају писмоносне услуге (61 одсто), као базичне услуге нашег предузећа. Оне чине преко 98 процената поштанских услуга. Раст писмоносних услуга у 2006. години, у односу на претходну годину износи 17 одсто, за колико је порастао и сам број поштанских услуга. Раст су доживеле и пакетске услуге и то од 24 одсто, упркос чињеници да је половином године окончана сарадња са два велика корисника (Некерман и Квеле). Остаје забрињавајућа чињеница да Пошта, од укупног колача пакетских услуга, узима само скромних 3%.

Експрес услуге су и током 2006. године значајно расле (за 67 одсто) и сада су по обиму скоро изједначене са пакетским услугама, а врло озбиљно „прете“ да угрозе ову традиционалну поштанску услугу. Разлог за то повећање је свакако експанзија експрес услуга на тржишту Србије, али и ниска цена пружања ове услуге од стране Поште Србије. Ипак, утисак је да смо у великој мери изгубили тржишну утакмицу на овом пољу јер се није довољно улагало и мислило о овом сегменту поштанских услуга. Пословодство покушава да исправи грешке па се у овој години очекује већи раст експрес услуга и прихода од њих. У ту сврху је крајем 2006. године набављен значајан број нових вози-

ла и оспособљено је стотинак нових радника за врло специфичне задатке обављања курирске службе.

Када је реч о новчаним услугама, може се рећи да су оне један од синонима за Пошту Србије. На жалост, често се при помињању новчаних услуга сетимо и редова, гужви у дане исплате пензија и великих празника, али чињеница је да би Пошта без ових услуга била као „кућа без крова“. Током 2006. године ниво новчаних услуга је био на нивоу оног из 2005. године, а већ годинама учешће ових услуга у укупном обиму услуга износи око 30 процената.

Ипак, овом приликом би се мало дубље осврнули на нашу основну услугу, која је заштитни знак Поште Србије – писмоносна услуга. Праћењем писмоносних услуга од 2000. године, видимо да ова традиционална услуга има узлазну путању, да се успешно развија и тиме побија све учесталије изреке типа: „Ко још пише писма?“. Ипак не треба се заваравати овом статистиком јер треба имати у виду да смо до 2000. те године као држава били у изолацији, да смо били у рату и да је пословна кореспонденција била на јако ниском нивоу. Након октобарских промена друштво се отвара, привреда се буди, долазе стране компанија и банке, а све то Пошти доноси посао. Да смо били спремнији да одговоримо конкуренцији, статистика и графикони би били још лепши.

Као што се види, писмоносне услуге ипак расту (изузев у 2003. години) и бележе 2006. године раст од 58 одсто у односу на 2000. годину, а 17 процената у односу на 2005. годину. Обична писма чине 80,8 одсто процената писма у нашим токовима, 17,7 процената чине препоручена писма, а свега 1,5 одсто чине вредносна писма.

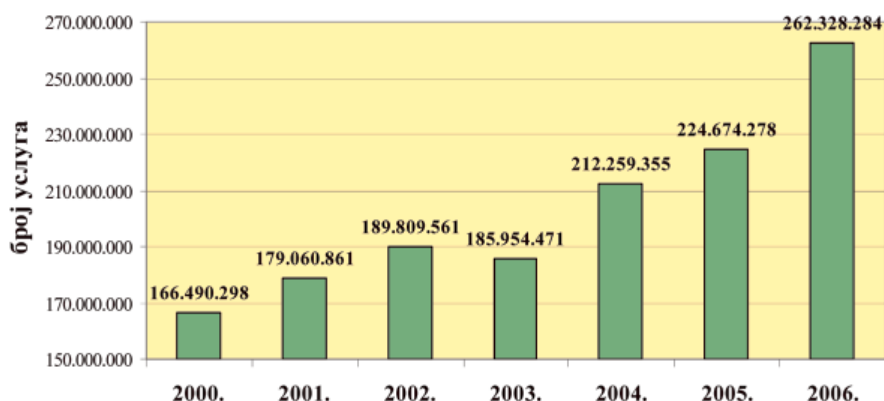
Обична писма из године у годину расту (од 126 милиона током 2000. године, до скоро 212 милиона 2006. године), али је 2006. године био и значајан пораст препоручених писма (плус од 15,6 процената). Препоручених писма је 2000. године било нешто преко 37 милиона, а 2006. године

Табела 1 – Физички обим услуга за период 2005/2006 година

Р. б.	врста услуге	2005. година	2006. година	однос 2006/2005	учешће у %
I	поштанске услуге (1+2+3+4)	228.834.320	267.098.951	117%	62%
1.	писмоносне	224.674.274	262.328.394	117%	61%
2.	пакетске	1.192.260	1.476.871	124%	0,3%
3.	упутнице	2.134.352	1.902.168	89%	0,4%
4.	експрес	833.434	1.391.518	167%	0,3%
II	новчано пословање	124.010.804	124.805.372	101%	29%
III	информатичке услуге	8.580.850	1.710.093	20%	0,4%
IV	телекомуникационе услуге	7.783.767	5.254.152	68%	1%
V	продаја робе	5.429.274	30.141.080	555%	7%
VI	УКУПНО (I+II+III+IV+V)	374.639.015	429.009.648	115%	100%

Извор: Званична статистика Предузећа, образац „СТ-6“

Графикон 1 – Графички приказ физичкој обима писмоносних услуга 2000–2006

преко 46 милиона. На жалост, вредносна писма стагнирају и већ три године су око цифре од четири милиона на годишњем нивоу.

Шта можемо очекивати у текућој години?

С обзиром да ниво услуга већ неколико година расте (чак и више него што је предвиђано планом), може се очекивати да се ови позитивни трендови наставе и током 2007. године. Ове године се поново очекује да највиши раст имају експрес услуге, чак се предвиђа раст од читавих 100 процената, али се мора у том сегмен-

година

ту обратити посебна пажња на начин организације саме услуге, јер је искуство показало да је квалитет експрес услуге и задовољство корисника у тесној вези, а у том погледу најбољи резултати су остваривани у периоду када је Пост-експрес развијао сопствену мрежу и редове превоза.

Опасности које нас вребају ове године су свакако у домену пакетских услуга, за које се мора креирати одговарајућа стратегија развоја и одредити сегмент тржишта који се „напада“. Не смемо дозволити да нам услуге конкуришу једне другима (што је случај са

пакетима и експрес пошиљкама), па тако сами себи стварамо проблеме.

Када је реч о писмоносним услугама, опасности су се јавиле већ на старту године са променом ценовника, што поједине велике кориснике за сада одбија од сарадње са Поштом, али се надамо да ће то бити само привремена реакција. У сваком случају, ове године се, због повећања цена првенствено писмоносних услуга, очекује значајно повећање пословних прихода.

С обзиром да велики број радника Поште до сада није имао увид у кретања физичког обима услуга, а да су ови подаци врло интересантни за разна истраживања и дебате, надамо се да смо вам на једноставан и сликовит начин приближили статистику поштанских услуга.

Свима нам је, надамо се, јасно и да би графикон раста зарада био у нескладу са графиконом раста физичког броја услуга и да радници Поште, према статистици, све више раде а да за свој рад нису адекватно плаћени. То поставља нова питања а посебно одговорност за организацију ППТ Србије, ефикасности и трошење новца који је, без сумње, зарађен.

В. Ђурић

ЈОШ ЈЕДНОМ О ФИНАНСИЈСКОМ ИЗВЕШТАЈУ ПОШТЕ ЗА 2006.

Богато предузеће – сиромашни радници

Пословодство нашег Предузећа члановима Управног одбора похвалило се да је Пошта Србије у протеклој години забележила позитиван финансијски резултат, те је завршним рачуном приказана нето добит од четири милијарде динара. Вест је свакако за сваку похвалу и са правом би требало да сви будемо поносни да није и другог дела извештаја који каже да нам је од редовног пословања, када се покрију трошкови рада и амортизације, за читаву годину преостало скромних 169 милиона.

Када се зна да нам само за исплату зарада месечно треба преко 650 милиона динара, и да је у овој години планирано да пословна добит буде само 23 милиона, вест постаје забрињавајућа. Забрињава и податак да, када се одбије приход од издавања пословног

простора Телекому (улази у пословни приход), само пет радних јединица поштанског саобраћаја послују позитивно. То су Београд-центар, Земун, Нови Сад, Лесковац и ГПЦ у Београду.

Није први пут да Предузеће излази у јавност са бомбастичним насловима о енормним приходима и милијардама на рачуну Поште. У јавности то ствара слику благостања и стабилности, али и асоцира на висока примања запослених. Са друге стране, код наших радника који добро знају колика им је плата, такве изјаве изазивају револт и оправдано незадовољство, јер је очигледан несклад између богатог предузећа и сиромашних радника.

Стварно стање најречитије одсликава честа појава да нам грађани не верују кад им кажемо колике су плате у Пошти.

Број радника смањен за 7.8 одсто

Последњег децембарског дана Пошта је имала 15.211 запослених, што значи да је број радника у 2006. смањен за 1.284, односно за 7,8 одсто. Предузеће је, захваљујући између осталог и програму добровољног одласка, напустило 1.946 радника, а запослено је 662 нових. По образовној структури и даље је највише оних са средњом стручном спремом, тачније половина од укупног броја запослених.

У склопу годишњег извештаја објављен је и податак о одсуствувању с посла према коме је у 2006. години, у просеку на послу дневно није било 2.445 запослених – 1.603 због коришћења годишњег одмора а остали у главном због боловања.

Пут за социјалну стабилност

Социјални дијалог је процедура карактеристична за цивилно друштво. То је уствари процес договарања актера цивилног друштва у присуству власти. Уколико је наметнут од стране власти, онда је на сцени један од облика спровођења политичких одлука извршне власти. Све у свему то је принцип усаглашавања полазних позиција и одлучивање консензусом. Могло би се рећи да процедура социјалног дијалога карактерише остваривање суштинске демократије

Као битан предуслов за стабилно функционисање савременог друштва сматра се постојање социјалног дијалога главних актера друштвеног живота. Ово је нарочито значајно у друштвима у трансформацији, где су друштвени потреси чешћи и интензивнији. Искуство других земаља нам говори да је ово пут за постизање социјалне стабилности. Тотална потлаченост радника је у модерном друштву практично неодржива, па нам социјални дијалог остаје као једина алтернатива.

Да ли у Србији постоје услови за озбиљан социјални дијалог или је то само симулација модела који се примењују у развијеним земљама? Овај текст нема претензије да одговори на ове дилеме и питања, већ само да нас наведе на озбиљно размишљање о тој теми.

У нашој земљи, земљи транзиције, приметна је несразмера у моћи и снази социјалних партнера, а на штету радника, односно синдиката. Држава и послодавци су јача страна, они диктирају услове рада и живота. Не осећа се суштинска жеља за дијалогом. Они за то као да ни немају потребе, јер са друге стране стоји разједињена синдикална сцена (узроци за то су многобројни и разноврсни). Социјални дијалог претпоставља разлику мишљења и суочавања аргумената два, три или више партнера, ради договора и стварања повољнијих социјалних услова у једном друштву.

У ситуацији која је присутна код нас, у којој има пуно проблема, суштинска потреба је да се мора договарати о социјалној цени неопходних економских и друштвених промена. Скромни учинци и раширено незадовољство досадашњом

праксом резултат су управо одсуства међусобног поверења и спремности да се у довољној мери уваже интереси и позиција других учесника у социјалном дијалогу. Изградња поверења и вере у спремност партнера да, у аргументованом дијалогу, коригују своје ставове, као и њихова решеност да реализују преузете обавезе, од одлучујућег су значаја за функционисање социјалног дијалога.

Сматра се да је социјални дијалог пут ка разрешавању социјалних сукоба, али код нас социјалних сукоба готово да и нема. Ако је тако, око чега онда водити дијалог? Сукоба нема, јер је једна страна толико слаба да у сукоб не може да уђе, пошто би имала шта да изгуби (радници и синдикати). Са друге стране су држава и послодавци, сувише јаки да би уопште имали потребу за дијалогом. Предмет социјалног дијалога чине сва питања економске и социјалне политике и предлози закона из области радног и социјалног законодавства, процес приватизације и његови социјални ефекти, политика зарада, колективно преговарање и сва друга питања од интереса за запослене и послодавце. Без дијалога нема партнерства, а његов најјачи механизам је колективно преговарање.

Послодавцу је изазов висок профит, без социјалних немира и нефер конкуренције, док радник жели да задржи посао у здравим и базбедним радним условима, уз добру зараду. Споразум који одговара већини ових жеља може се установити колективним уговором на нивоу предузећа. Други споразуми, међутим, захтевају свеопшти колективни уговор као резултат преговарања, а један од циљева синдикалног покрета

је да дође до таквог општеприхваћеног колективног уговора за читаву државу, односно грану. Влада сваке државе има интерес да међупартнерски односи буду добри. То је јасно, јер социјални немири смањују продуктивност, а потом и приход од пореза, али и код страних инвеститора стварају лошу слику о држави. Зато је увек добродошао колективни уговор који би влада контролисала и подржала.

Запосленима колективни уговор обезбеђује социјалну сигурност, исте плате за исти рад, могућност за стручно усавршавање и напредовање у служби, уплату доприноса за здравствено и пензијско осигурање, заштитну опрему и мере заштите на раду, годишњи одмор, накнаду зараде, плаћено боловање услед болести или повреда на раду и многе друге погодности.

Влада од колективног уговора очекује социјални мир, контролисану висину зарада као инструмент да контролише инфлацију и опште стабилне услове привређивања. Искуства из Европе говоре да сви субјекти у процесу преговарања имају веома наглашену свест о потреби преговарања и договарања, као и свест о сопственој одговорности за општу ситуацију, како за послодавце и запослене на нивоу предузећа, тако и на нивоу привредне гране, владе, целе привреде и државе у целини. Строго се води рачуна (и то на свим нивоима) да се не наруши успостављена равнотежа у привреди, како се не би пореметила конкурентност, социјална сигурност, инфлација, стабилан раст и развој итд. Социјални партнери су у сталном међусобном контакту и о свему се превасходно договарају.

По мишљењу наших социолога, две су велике препреке за отпочињање стварног социјалног дијалога и његове институционализације: одсуство отворених социјалних сукоба и изразито неједнака социјална и политичка моћ социјалних партнера. Ма колико то звучало апсурдно, одсуство отворених друштвених сукоба представља препреку за започињање социјалног дијалога. С друге стране, једном започетом и институционализованом социјалном дијалогу, одсуство отворених друштвених сукоба не може бити никаква препрека, напротив! Реч је о томе да се социјални дијалог не може започети и институционализовати без веома снажног социјално-економског утемељења (тј. поменутог сукоба) или без веома снажног идеолошко-вредносног утемељења.

Друга препрека социјалном дијалогу јесу изразито неједнаке социјалне и политичке моћи потенцијалних социјалних партнера. Нема сумње да су сва три актера могућег дијалога слаби – и послодавци и синдикати и држава. Али, огромне су разлике унутар слабости ове тријаде: радништво, односно синдикати, слаби су и у међусобном су отвореном и латентном сукобу. Послодавци су слаби јер не могу да се организују, нити у овом тренутку имају реалну потребу за тим, а организовање се може очекивати тек кад их нужда натера на то. Држава је у основи погрешно конципирана као партнерска држава, бави се првенствено опстанком на власти, па стога не стиже да се озбиљније бави било чиме другим.

Сукоби се код нас не испољавају, јер је једна страна у потенцијалном сукобу толико слаба да не може да уђе у сукоб. Улазак у сукоб за ту страну значи сигуран губитак. Та страна

још увек мисли да има шта да изгуби. Све у свему, запослени и незапослени немају довољно предиспозиција да би ушли у сукоб. Они и даље имају шта да изгубе, па не улазе у сукоб у ком су веома мале шансе за успех.

С друге стране, држава и послодавци су сувише јаки да би имали потребу за дијалогом. Они су прејак партнери за раднике и синдикате. Очигледан је огроман диспарат у количини моћи социјалних партнера. Краткорочно гледано, јаки партнери немају интерес за дијалогом и договором, али, гледано на дуге стаје, уравнотежењем моћи социјалних партнера интерес за разговором се намеће као неопходност.

Прошесји: Алијернашџива социјалном дијалогу?

Наш проблем је у томе што се треба одредити за дијалог и онда када нема отворених друштвених сукоба, када дијалог није изнуђен пут ка решавању проблема као боље решење од самог сукоба. Једноставно, социјални дијалог није замена за отворену битку.

Ко су главни противници социјалног дијалога? На првом месту, то су схватања да се социјално-економским саветима придаје моћ одлучивања, па потом иде тврдња да се тиме угрожава улога парламента као централног места за доношење најважнијих друштвених одлука. То очигледно није тачно, јер је социјално-економски савет место постизања консензуса, договора социјалних

партнера и савет је само саветодавац парламента. Такође, заговорници партократске државе сматрају да држави нису потребни партнери, јер она може све сама. Ако постоји таква држава која узурпира законодавну и судску власт, чему у том случају саветовање и дијалог?

Нити апсолутна доминација државе, нити апсолутна доминација тржишта, али ни доминација радника, не доприноси социјалном дијалогу, већ га у ствари негира. Што се тиче различитог приступа социјалном дијалогу, ту се пре свега мисли на тактички и стратешки принцип. Тактички принципи су дневно реаговање на дневне проблеме. Насупрот овом

принципу је студиозан дугорочан принцип усаглашавања и развоја социјалног дијалога по принципима суштинске демократије.

У целини гледано, може се закључити да само одговорно уважавање реалних интереса партнера и њихово стрпљиво и аргументовано усаглашавање може водити

успостављању поверења и формулисању заједничких интереса. До стања социјалне кохезије може се доћи само напредовањем ка компромису кроз отворени и равноправни дијалог.

Без синдикалног јединства код нас нема социјалног дијалога, па чак нема ни озбиљнијег захтева за отпочињањем и институционализацијом социјалног дијалога. Синдикално јединство не значи стварање једног синдиката (мада може да представља и то), већ, првенствено, јединствених синдиката. Без тога је сваки разговор о социјалном дијалогу обична утопија и празна прича!

С. Топалов

РУКОВОДСТВО СИНДИКАТА ПТТ СРБИЈЕ У ПОСЕТИ РЈ „ШАБАЦ“

Указано на конкретне проблеме

У склопу својих редовних активности, део руководства Синдиката ПТТ Србије обишао је радну јединицу „Шабац“ и присуствовао састанку Одбора синдикалне организације и челних људи РЈ. Присутни су упознати с дешавањима на синдикалној сцени и у Предузећу, а највише се разговарало о зарадама, условима рада и проблемима који прате пословање ове РЈ. Посебно је указано на тешкоће везане за централизовано функционисање Поште, на невоље поштоноша који не могу да користе годишње одморе, као и на функционисање Постекспреса.

Али, најпре пар података о синдикалној организацији и радној јединици. Под чврстом, женском руком, синдикална организација РЈ Шабац је веома активна и окупља више од 300 чланова, а за то су пре свега заслужне **Живка Бошковић**, председница и **Слађана Милошевић**, секретар СО.

Шабац је радна јединица трећег ранга, а директор **Влатко Михајловић** нам се похвалио продуктивношћу и добити, што је у нашем систему реткост. Радна јединица има 427 запослених, 57 јединица поштанског саобраћаја од којих су 32 у пост-нету, као и 10 издвојених шалтера.

Годишњи одмори

Проблем на који су нам указали Шапчани су све чешће жалбе чланства да им, углавном због проблема мањка радника у технолошким целинама, није омогућено коришћење годишњег одмора. Руководство ове радне јединице је у великој мери решило овај проблем али ово, на жалост, није усамљен пример, јер се јавља и у другим срединама, а то нас додатно алармира да покушамо да пронађемо решење.

Сви знамо да је питање коришћења годишњег одмора децидирано регулисано Законом о раду, а у нашем случају још прецизније и Колективним уговором, чији смо, као репрезентативан синдикат, пот-

писници. Представници Синдиката ПТТ Србије у току колективног преговарања су се сагласили да се, у складу са потребама процеса рада, крајем календарске године за наред-

ну годину доноси План коришћења годишњих одмора. На основу тог плана овлашћене службе у РЈ, односно дирекцијама, издају решења о коришћењу годишњих одмора запослених.

На основу напред наведеног речено би се да је све регулисано, међутим, то у пракси, посебно у доставним салама, заврши на реченици: „И сам видиш да нема ко да те мења на рејону или сачекај, да ми се врати тај и тај поштоноша“.

Како запослени, према Закону о раду, не може да се одрекне права на годишњи одмор, нити му се то право може ускратити, предлагемо свом чланству да се за сваки конкретан случај у вези са немогућношћу да користи годишњи одмор жали Одбору СО којој припада. Одбор би разматрао конкретан случај и, ако није у ситуацији да га разреши, обратио би се Главном одбору Синдиката ПТТ Србије и захтевао бесплатну правну заштиту ради заштите права на раду и по основу рада.

На крају напомињемо да постоји и законска могућност накнаде ште-

те, ако кривицом послодавца, запослени не користи годишњи одмор. Ову могућност не препоручујемо, осим у крајњем случају, ако не постоји разумније решење.

У вези са проблемима поштоноша на састанку у Шапцу смо сазнали и да је нова рејонизација донела и нове проблеме, које су Шапчани морали сами да решавају. „Остао нам је проблем инвалида трећег реда и болесних радника који се воде да раде као поштоноше, а реално на њих не рачунамо јер не могу да одраде посао. Са друге стране, Дирекција за кадрове посматра укупан број радника који раде на овим пословима и ту настаје проблем. Имамо муке и са старосном структуром запослених, јер је тешко поштански хлеб зарађивати са више од 50 година. Све ово смо предочили руководству Предузећа, али се на наше захтеве реагује сувише споро или чак никако“, истакао је један од чланова СО Шабац.

Више самосталности у раду

Активисти синдикалне организације Шабац који раде на пословима доставе постекспрес пошиљака, затражили су више самосталности у раду РЈ јер, како кажу, да имају могућност да ангажују још једног радника који би радио у кол центру и да могу

да добију још један ауто, „одували“ би конкуренцију. „Добро смо организовани и имамо пуно пошилијака, али на жалост, морамо и да одбијамо посао јер немамо довољно возила и људи да одрадимо све захтеве. Недостаје нам још један радник који би стално радио у кол центру и примао позиве, како нам се не би дешавало да због неодазивања на позиве губимо посао. Сматрамо и да радницима који раде на дистрибуцији постекпрес пошилијака треба повећати кредите за мобилне телефоне, јер су у обавези да, ако не нађу корисника,

са њим ступе у контакт телефоном“, рекли су нам радници Постекспреса у Шапцу.

Децентрализација нашег предузећа би, према речима активиста из Шапца, требало да постане важна синдикална тема, јер на терену оваква организација прави проблеме у пословању. „Намучили смо се да са комуналним предузећима на терену направимо уговоре и да радимо посао за њих, што је нашој РЈ донело велике приходе. На жалост, без икаквог договора и могућности да интервенишемо и дамо примедбе

и сугестије, сазнајемо да су укинута сви комерцијални попусти, што је у нашем случају значило и губитак посла. Директори радних јединица треба да, поред веће одговорности, имају и више слободе у раду, а мерило треба да буде успешност и приход. Оваквом поставком и начином рада губимо тржишну утакмицу, јер је конкуренцијај много флексибилнија и лакше се прилагођава захтевима корисника“, чули смо на крају драгоценог разговора са активистима синдикалне организације из Шапца.

ПОДРУЖНИЦА СИНДИКАТА ПТТ СРБИЈЕ ИЗ ИВАЊИЦЕ

Чланство најбоља потврда досадашњег рада

„Подружница Синдиката ПТТ Србије у Ивањици је једна од најуспешнијих подружница у овом синдикату“, каже **Срећко Радовановић**, председник ове подружнице, на почетку разговора за „Поштар“. Своју тврдњу поткрепљује чињеницом да је свих 50 запослених у ПТТ-у Србије на подручју Општине Ивањица (седам пошта) учлањено у Синдикат ПТТ-а Србије. Међутим, то није једини аргумент који ову подружницу сврстава међу најбоље.

Редован социјални дијалог са пословодством

„Ми имамо редован социјални дијалог са пословодством РЈ „Чачак“, којој припада наша пошта, тако да се у неколико претходних година није десио ни један случај да је наша подружница ‘прескочена’ код питања о којима је требало да изнесе своје мишљење. То се посебно односи на теже повреде радне обавезе, због којих се изричу мере престанка радног односа. Како никада нисмо ‘покривали’ нерад, проневеру, то смо код два случаја - достављача који су посегли за туђим парама, подржали предлог послодавца да им се изрекне најстрожија мера - прекид радног односа“, каже Радовановић и додаје да је код друга два доставља-

ча, који су први пут учинили теже повреде радне обавезе, послодавац уважио мишљење синдикалне подружнице да им се изрекне упозорење пред отказ уговора о

Срећко Радовановић

раду и тако пружи још једна шанса да својим радом у наредном периоду докажу да могу да остану у Предузећу.

Састанци Подружнице Синдиката после радног времена

„Најмање једном месечно одржавамо састанке подружнице и то после радног времена. На дневном реду су питања побољшања

услова рада, материјалног и социјалног положаја запослених, као и јачање међуљудских односа. Тако, посебно у летњем периоду, организујемо дружење у природи, на које позивамо не само чланове Синдикалне подружнице из Ивањице већ и чланове других синдикалних подружница из РЈ „Чачак“ и Синдиката ПТТ-а Србије.

Поред Фонда солидарности на нивоу Синдиката ПТТ-а Србије, ова подружница од 2002. године има и свој фонд солидарности, у који сваки запослени месечно издваја по сто динара. Трочлана комисија овог фонда одобрила је до сада помоћ за 33 радника РЈ „Чачак“, у укупном износу од 245.835 динара. Најнижа исплаћена помоћ је 500 динара а највиша – 25.000 динара и то углавном за теже болести (лекове), смрт члана породице и др.

„Највише средстава из овог фонда одобрили смо запосленима из РЈ „Чачак“, који нису чланови наше подружнице. Тако смо 18 запослених из РЈ одобрили помоћ у укупном износу од 128.000 динара“, закључује Срећко Радовановић и додаје да су и остале две синдикалне подружнице у РЈ „Чачак“ („Чачак“ и „Горњи Милановац“) најавиле оснивање својих фондова солидарности.

Ненад Новичић

ДЕЛЕГАЦИЈА „EUROFEDOP“-А У ПОСЕТИ НАШЕМ СИНДИКАТУ

О социјалном партнерству у транзицији

Семинар „Социјално партнерство у условима тржишне економије“, којем је присуствовала и висока делегација „EUROFEDOP“-а, на челу са генералним секретаром Бертом Ван Каленбергом, одржана је 29. марта у Београду, у сали Дома синдиката.

Ово је била прилика и да делегација „EUROFEDOP“-а пошеши ЈП ПТТ саобраћаја „Србија“, сусрећне се са генералним директором Драганом Ковачевићем, као и да буде јоси Синдиката ПТТ Србије.

Семинар је иривукао велику пажњу синдикалних активиста, а радно председништво сачињавали су Берт Ван Каленбер, Њејош Пошежица, председник Синдиката зајослених у урави, правосућу и друштвеним организацијама Србије, Ивица Цвејановић, председник Синдиката Телекома, Александар Павловић, председник Синдиката ПТТ Србије, Драјана Ђорђевић, председник Синдиката културе и Миланка Ковачевић, секретар

Синдиката зајослених у урави, правосућу и друштвеним организацијама Србије.

У целодневном програму истакло се неколико интересних излагања: „Људски ресурси у јавним службама“ Клауса Плацера, „Социјално партнерство у условима тржишне економије“ др Дарка Маринковића, „Закон о раду – права зајослених“, Јана Сивирија, „Решавање колективних радних спорова“ Алфреда Ломана, „Пошта и телекоми“ Јагранка Вехара и „Развој телекомуникација у Републици Србији у транзиционом периоду“ Предраја Ђулибрка.

За Пошту Србије и зајослене у нашем предузећу, свакако је најзначајније било излагање мр Милана Брујића, заменика директора Дирекције за стравеију, развој и маркетинг, на тему „Дерегулација поштанског тржишта“, коју „Поштар“ објављује у интегралном облику.

Дерегулација поштанског тржишта

МИЛАН БРУЈИЋ, ЈП ПТТ САОБРАЋАЈА „СРБИЈА“

Увод

Развој и промене на тржишту поштанских услуга довеле су крајем претходног и почетком овог века до интензивирања значаја успешног прогнозирања трендова у укупном обиму поштанског саобраћаја. Супротно неким прогнозама, уочен је укупан раст обима саобраћаја комуникационих услуга, али не само у очекиваном домену телефонског и

електронског преноса информација, већ и у области класичног промета писмоносних пошиљака.

Предвиђање обима саобраћаја је одувек била једна од главних прекупација поштанских управа. У стратешком планирању веома је важно проценити факторе који ће имати позитиван или негативан утицај на пословање поште. Међутим факторима разликују се они на које поштан-

ске управе могу утицати (ендогени фактори, нпр. квалитет услуге) и они на које немају утицаја (егзогени фактори, нпр. демографски развој).

Развој глобалног тржишта поштанских услуга

Према једној студији Светског поштанског савеза, физички пренос је крајем 90-их био заступљен са 20% на светском тржишту комуникација, факсимил и телефон са 75%, електронска пошта са 5%, а хибридна пошта је била занемарљива. Предвиђа се да ће у будућности физички саобраћај апсолутном износу расти, али ће се његов удео на тржишту комуникација смањити на 15%, што само значи да се комуникационо тржиште развија брже од класичног поштанског тржишта.

Предвиђа се да ће комуникационо тржиште наставити да расте двоструко брже од раста физичке поште. У сваком случају, физичка пошта ће задржати своје место на тржишту, али под условом да поштански оператори буду у стању да одговоре захтевима клијената, како у погледу квалитета

услуге, тако и у погледу конкурентности цене (тарифа), савременог (интелигентног) адресирања, итд., што све треба да учини коришћење поштанских услуга лакшим и удобнијим.

У 2004. години главно тржиште за поште било је тржиште писмоносних услуга, које је тада процењено на 438 милијарди јединица. Више од 98% ових услуга биле су услуге у унутрашњем поштанском саобраћају. Око 8 милијарди услуга било је интернационалног карактера. Највећи корисници поштанских услуга су у САД-у (200 милијарди писама у унутрашњем саобраћају), који са Јапаном и Француском (свака по 26 милијарди писама), чине скоро 60% укупног светског тржишта писмоносних услуга. Међу земљама у развоју, НР Кина генерише највећи број писама, око 26 милијарди писама, следе Индија са 16 и Бразил са 7 милијарди писама. У развијенијим земљама просек по једном становнику у току године износи 400 писама, док је код држава у развоју овај број око 17 јединица.

Одговор на питање како поштанске управе треба да реагују на покушај уласка конкуренције на тржиште обичне поште и које су могуће стратешке алтернативе је:

1. Унапређење постојећих поштанских услуга
 - повећање тржишне доступности
 - концентрација пошталераца у сегменту правних лица (шалтер сала ништа не значи)
 - флексибилност у третману нестандартних захтева корисника
 - повећање параметра квалитета услуга у складу са захтевима корисника
2. Потенцирање даљег развоја експрес служби поштанских оператора.
3. Иновирање услужног програма поштанских оператора
 - директна пошта
 - хибридна пошта
 - електронско пословање
4. Преиспитивање сопствене политике давања ценовних попушта пословним партнерима за сортирање, предсортирање или тран-

спорт, и сагледавање последица такве политике на дужи рок.

5. Поред наведеног, треба озбиљно сагледати могућности диверсификације пословног портфолија, и то самостално или путем аквизиција. Могућа и препоручљива диверсификација је пре свега у областима логистике, штампања и банкарско-финан-

комисија је одлучила да се гарантује универзална поштанска услуга, како би се заштитили сви грађани Европе од евентуалних проблема изазваних либерализацијом. Први значајан корак према овом циљу била је Зелена књига из 1992. године, у којој је по први пут изложена европска поштанска политика, описан модел либерализације поштанског сектора и схватање

сијких услуга, електронског пословања, инфо-комуникационих услуга и др. На пример, Пошта Италије (Посте Италиане) 50% својих прихода убира од банкарско-финансијских услуга.

6. Ширење подручја пословања са националног на регионални ниво.

Либерализација поштанског тржишта

Крајем октобра 2006 године, Европска комисија упутила је Европском парламенту и Савету министара предлог за даљу либерализацију поштанског тржишта у ЕУ. Овај предлог налази се на линији досадашњег процеса либерализације и предлаже потпуну либерализацију поштанског тржишта у ЕУ од 1 јануара 2009 године. Након прихватања предлога од стране Европског парламенту и Савета министара, добили би смо нову Поштанску Директиву, обавезну за примену у земљама чланицама, и која би требало да стави коначну тачку на вековни монопол поштанских управа. Посебна пажња се посвећује разматрању значаја поштанске службе као регулисаног подручја и њене улоге у европском друштву и економији. Европска

да се универзална поштанска услуга мора заштити.

Основна филозофија која се налазила у темељу свих ових разматрања била је дерегулација. Наиме, савремена Држава, под утицајем треће технолошке револуције и светске економске интеграције, налази се у ситуацији да преиспита и своје деловање и организацију, а самим тим и базичну организацију друштва. Деретулација претставља доминантну стратегију у већини земаља света и део је шире политике према јавном сектору. Суштину стратегије чини схватање да ће тржиште и у овој области дати боље резултате него државна регулатива.

Но промене у савременом свету омогућиле су и захтевале нови приступ и у овој области и као решење изабрана је – дерегулација – поступно и контролисано отварање мрежних сектора за деловање тржишта. Деретулација је већ почистила већину природних монополиста (монополиста са мрежом) који су доминирали 20-тим веком – телекомуникације, електрична енергија и гас, авиоиндустрију и железницу. Охрабрени успехом у повећању продуктивности и услугама у овим индустријама, владе су отпочеле да анализирају како се

може дерегулисати поштански сектор са истим ефектом.

Дерегулација је врло комплексан процес, који из темеља трансформише комплетан поштански сектор. ОDMA треба напоменути да то није јединствен процес, већ се састоји из више подпроцеса. Иако се сваки од подпроцеса може одвијати независно, прави ефекат се постиже тек синергијским деловањем свих подпроцеса. Стога је за успех реформе од пресудног значаја добар редослед и тајминг свих активности. Уопштено говорећи, дерегулација се углавном може описати на следећи начин: повећање степена аутономије Поште у односу на државу/владу (*корпоратизација*) кроз стицање тржишне, финансијске и пословне слободе деловања (*комерцијализација*) уз поступно повећање степена (ниво) конкуренције на поштанском тржишту (*либерализација*) и одрицања државе/влада од власништва над Поштом (*приватизација*).

Основна поставка модела полази од тога да је универзална поштанска услуга цивилизацијска тековина и да се мора обавезно сачувати. За извршење ове обавезе задужују се јавни оператори (бивше поштанске администрације), будући да једини поседују мрежу оспособљену за извршење овог задатка. Оно што је ново, да универзална услуга има значајно мање димензије и више не покрива читав сет поштанских услуга. Комплетна поштанска понуда (поштанско тржиште) дели се на три дела: део слободан за конкурисање (*комерцијалне услуге*), део за конкурисање под посебним условима (*универзалне услуге*) и део контролисаног монопола (*резервисане услуге*).

Године 2002. Савет министара и Европски парламент усвојили су другу Поштанску директиву. Према оригиналном предлогу Комисије она је фокусирана углавном на даљу либерализацију кроз редуцирање подручја резервисаних услуга, али је у потпуности заобишла питање редефинисања универзалне поштанске услуге.

Нова Поштанска директива је завршни корак у дугом процесу редефинисања поштанског сектора и основне новине које она доноси могу се свести на следеће:

- Укида се концепт „резервисаних услуга“ и потврђује ће поштан-

ско тржиште бити потпуно отворено од 2009 године,

- И даље се инсистира на обавези пружања универзалне поштанске услуге (писма и пакети), која мора испуњавати прописане стандарде,
- Земљама чланицама нуде се многи начини и могућност да сами изаберу модалитет финансирања универзалне услуге у новом контексту (директна или индиректна државна помоћ, компензациони фондови, подела трошкова и др).
- Задржавају се јединствене тарифе (цена је једнака без обзира локацију примаоца) за појединачне кориснике и за јавне потребе, али се забрањује њихова употреба у друге сврхе,
- Уклонити неприхватљиве баријере за улазак нових конкурената на тржиште,
- Побољшати заштиту корисника, укључујући и веће права у процесу обештећења за све операторе.

Развој тржишта поштанских услуга у Србији

Тренутно на тржишту Србије, поштанске услуге обавља јавни поштански оператор – Пошта Србије, и други поштански оператори (њих око 70) из домена нерезервисаних услуга.

Иако приходи од писмоносних пошиљака евидентно имају доминантно учешће, њихово учешће у укупним светским приходима бележи тенденцију пада, у корист осталих услуга. У односу на претходне године, остварени приходи од писмоносних пошиљака били су нижи за 3%, приходи од пакета, логистичких услуга и новчаног пословања задржали су се на истом нивоу као и у 2003. години, док су приходи од осталих услуга повећани за чак 40%.

Тренутно стање конкурентских односа на поштанском тржишту Србије одликује се високом стопом нерегулисаности, због непотпуне примене Закона о поштанским услугама из разлога непостојања Републичке агенције за поштанске услуге.

На основу расположивих података и спроведених истраживања, тржиште поштанских услуга у Србији,

према критеријуму услуге/конкуренција, може се поделити на пет глобалних сегмената:

- Тржиште универзалне (класичне) поштанске услуге (220 милиона услуга)
- Тржиште експресне поште (4 милиона услуга)
- Тржиште масовне дистрибуције (80 милиона услуга)
- Нелојална конкуренција (2,5 милиона услуга)
- Тржиште међународног саобраћаја (10 милиона услуга)

Фактори који утичу на успешност поштанских служби

Под претпоставком да се држава одлучи да побољша положај поштанске службе и учини је виталнијом, на располагању јој стоје бројни модели укључујући корпоратизацију, комерцијализацију пословања и либерализацију тржишта. Искуства у реформама многих земаља показују да избор модела и програма реформи зависи од специфичности сваке од земаља, као што су окружење, демографски и географски фактори, историјски контекст, ниво развоја и др.

Међутим, постоје неки, могли бисмо их назвати „основни“ или „кључни“ фактори који опредељују успешност реформе, без обзира на примењени модел. Кључни фактори за успешност реформе су:

- Раздвајање поште од државе;
- Чврста политичка воља и широка друштвена подршка;
- Аутономија у управљању;
- Подстицајна управљачка структура (уговори повезани са резултатом);
- Могућност дугорочног финансијског планирања;
- Развој и модернизација мреже и услуга;
- Јасна обавеза у погледу универзалне услуге и начина финансирања;
- Комерцијализација и тарифна политика заснована на трошковима;
- Притисак корисника и тежиште ка реформи;
- Ефикасна регулатива и
- Заинтересованост поштанског особља.

И ДАЉЕ ЈЕ НЕИЗВЕСНА СУДБИНА ПТТ УГОСТИТЕЉСТВА

Једино решење у подели?

Тек се сада виде последице неразумне одлуке Управног одбора нашег Предузећа да, у процесу реструктурирања, издвоји ПТТ-Угоститељство. Чујемо да се многи који су гласали за то издвајање сада кају, а нама је жао што смо тада били у праву и предвидели велике проблеме који су настали у пословању Угоститељства, али пре свега неизвесну судбину запослених.

Тако је то када држава не зна шта ради, а државни послушници слепо спроводе одлуке и поред чињеница и упозоравања да су оне лоше. Управном одбору је изгледа било важније да се додвори министру Динкићу, из чијег је министарства и потекла та иницијатива, него да заштите имовину Поште или запослене.

Тренутна ситуација је, у најмању руку, лоша. Начин финансирања, односно кредитирање Угоститељства од стране Поште постало је неодрживо, а држава која се показала као веома лош газда, нема још увек решење за овај проблем.

Разговарали смо са запосленима, у жељи да докучимо и њихова размишљања у вези са дешавањима у Угоститељству. Повезаност је очигледна, јер судбина која се ових дана решава утицаће и на њихове судбине. Према њиховим речима, страх и забринутост постоје, али за таква размишљања нема пуно времена.

„Наше је да одрадимо посао, а посла има доста, тако да немамо пуно времена да размишљамо о политици и дешавањима у колективу. Интересовање наравно постоји, баш као и страх, поготово што су зараде, какве-такве, почеле да касне. Тренутно смо забринуте зато што нам је последња плата каснила неколико дана, а ако то постане пракса, и плата почне да касни све више, биће то јасан знак да смо у великим проблемима. Што се тиче наше судбине, обичног радника нико и никада није ни питао шта мисли, а камоли да је могао да утиче на крупнија дешавања. Жао нам је ипак што барем од

стране синдиката нисмо боље обавештени шта се дешава, јер ово су стресна времена за све нас. Треба чешће да нас обилазе и разговарају са нама, јер то нам је једини начин да будемо у току и да будемо спремни. Овако, свашта се прича, а то није добра атмосфера за рад“, рекао нам је један од радника Угоститељства.

Пред крај зимске сезоне посетили смо Хотел „Сребрнац“ на Копаонику и са управом и запосленима покушали да сумирамо резултате. Како смо сазнали, на тој планини сезона је генерално била веома лоша,

пре свега зато што није било довољно снега. И поред тога, „Сребрнац“ је релативно добро пословао и то највише захваљујући организованим посетама спортских клубова и такмичара.

„Пружили смо одличне услове организаторима ски-такмичења на Копаонику тако да смо у великој мери попунили сезону. Трудимо се да квалитетом услуга и приступачним ценама привучемо госте и они се по правилу увек враћају код нас. Проблема наравно има, ово је велики хотел, услови су веома сурови па су и трошкови одржавања, првенствено грејања, велики. И поред тога ради се пуном паром, резултати су видљиви а колектив је јединствен“, рекли су нам у хотелу.

Према речима **Предрага Ђућуле**, председника Синдикалне организације ПД „ПТТ-Угоститељство“, настојања да се реше проблеми и заштите интереси чланства и Привредног друштва нису дали очекиване резултате. „Ишли смо од врата до врата, од нашег пословодства до пословодства ПТТ-а, па онда у владу и Агенцију за приватизацију, и опет се вратисмо на почетак. Ушли смо у зачарани круг, јер је очигледно да нико нема храбрости да пресече овај својеврсни Гордијев чвор. Сви беже од одговорности и пребацују је на

другога, али то нама неће помоћи да станемо на ноге. Зато смо одлучили да покренемо иницијативу да се Угоститељство подели на више субјеката који би могли да буду предмет приватизације од стране запослених или делимичне приватизације. Синдикат ПТТ Србије нам је изашао у сусрет и материјално помогао како би ангаžовали адвоката који припрема правни предлог коначног решења. Вероватно ћемо морати и на улицу јер, према мојим сазнањима, мале су шансе да скупимо паре за плате, а Пошта ће тешко моћи још дуго да нас кредитира. Ипак, нисам песимиста, јер то не смем да будем. И ово решење на коме радимо и које се неким не свиђа је изнуђено, али пружа барем неку перспективу“, каже Ђућула.

Србољуб Дејковић: Често сањам

Кад сѝе се и где зајослили?

У Пошти Лесковац 19. априла 1990. године.

Шта не бисѝе радили?

Никад не бих радио послове који су неисплативи.

Колико ѝросечно дневно сѝавиѝе?

Седам сати.

Шта сѝе недавно сањали?

Често сањам, али се не трудим да своје снове упамтим.

Коју ѝсловицу највише цениѝе?

Не сеци грану на којој седиш.

Коју део дана, седмице, месеца и године највише волиѝе?

Омиљени део дана ми је вече, када се одмарам после напорног рада и када сам на окупу са својом породицом. Најдражи део седмице су ми субота и недеља, а годишње доба пролеће, када све мирише на зелену траву.

Где радије идеѝе – на море, у ѝланину, на језера, у бање?

Волим да одем на море. Волим воду и Сунце.

Кад сѝе били на зимовању?

На зимовању никада нисам био, али се надам да ћу то приуштити себи и својој породици кад нам буду веће плате.

Чеѝа се ѝлашиѝе?

Плашим се старости.

Шта је ѝо синдикална борба?

Борба за боље услове рада и за веће плате.

Шта је ѝо ѝоѝрошачка корѝа?

С нашим примањима још увек не познајем праву потрошачку корпу.

Ко је за вас синдикални лидер?

Способан човек који може да заштити права радника у сваком моменту и који је истрајан у свом синдикалном раду.

Истакнути члан Главног одбора и председник Синдикалне организације у Лесковцу Србољуб Срба Дејковић рођен је 18. септембра 1968. године у Бујановцу.

Основну и средњу школу завршио је у Лесковцу. По струци је машински техничар. Ради као поштар.

Са супругом Иваном има сина Димитрија и кћерку Наталију. Супруга није запослена.

Срба је два пута био запажени учесник Балканијаде у брзом ходању. На недавном заседању Регије изабран је за члана Конфедерације Синдиката.

Чију слику носиѝе у новчанику?

Своје деце Наталије и Димитрија и супруге Иване.

Које новине чиѝаѝе?

Читам новине које не пишу о скандалима.

Колико имаѝе ѝријатеља?

Имам довољно пријатеља да у сваком моменту могу да се ослоним на њих. Срећан је онај човек који зна да га окружују прави пријатељи, а ја сам сигуран да сам тај.

Какве сѝе нарави?

Тврдоглаве сам нарави, што понекад замерам себи. Мислим да сам потпуно искрен и енергичан.

О чему не желиѝе никад да ѝричаѝе?

Не желим да причам на тему о којој мало знам и да се упштам у разговоре који ми само одузимају позитивну енергију.

Коме бисѝе желели да се извиниѝе?

Својој породици која ми стално пребацује да мало времена проводим са њима и због својих синдикалних обавеза, па често гледам да им то време некако надокнадим.

Шта мислиѝе о модерном добу?

Мислим да се полако и нама приближава то модерно доба. Не примећујемо како брзо живимо, радимо. У принципу морамо ићи напред, у ораку са временом.

Која нага држи човечансѝво?

Мислим да човечанство држи нада у боље сутра, јер људи обично кажу да је сваки наредни дан бољи од претходног.

Да ли човечансѝво брзо или сѝоро најрегује?

Човечанство брзо напредује у сваком погледу, што оставља последице које се тешко санирају. Зато треба размишљати о томе како да сачувамо здрав ваздух који свакога тренутка удишемо.

Коју боју одеће најрадије носиш?

На послу обично нисим тамнију одећу. Код куће радије носим светлију, волим светле боје.

Који писца најрадије читаш?

Издвојио бих нашег нобеловца Андрића.

Који сликара највише цениш?

Аутора јединствене Мона Лизе.

Шта мислиш о замкама животиња?

Живот их често намеће, али ако си довољно мудар нећеш дозволити да упаднеш у њих.

Знаш ли шта су секције?

Рекао бих да су то лавиринти из којих се тешко излази.

Која гроја је најгора?

Све дроге су опасне и не доносе ништа добро. На жалост, млада популација је све више користи не размишљајући о тешким последицама.

Којим спортом се бавиш?

Волим да играм мали фудбал.

Која писма најрадије пишеш?

Не пишем писма, већ одавно.

Да ли су поштари омиљени људи?

Поштари – па, наравно, то су омиљени људи. Много пута сам чуо како их хвале.

Да ли си гледао филм „Поштар“ са Кевином Косином?

Да, и то више пута.

Коју песму најрадије певаш?

Немам неку омиљену. Обично певају ону која ми падне на памет.

Шта је пресудније: љубав или интерес?

За мене је пресуднија љубав, јер љубав покреће свет, али има и оних код којих је пресуднији интерес.

Дајте крајку дефиницију наше Поште?

Институција која пружа услуге грађанима веома успешно, а запослени у њој се труде да одрже тај ниво.

За крај кажи још нешто, шта јој желиш?

Желео бих да сви будемо више оптимисти и да се надамо бољем сутра.

(Б.С.)

АКЦИЈА СИНДИКАТА И ИНСТИТУТА ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ

Истичу се хуманошћу

Традиционална хуманитарна акција, коју сваке године организује СО Дирекција, у сарадњи са Институтом за трансфузију крви, привукла је 6. фебруара неочекиван број наших радника – давалаца. Ова хуманитарна манифестација под слоганом „Изговором се не служи, хуманошћу се придружи“ имала је ефекта и крв је дало 20 радника. Жељу да помогну у давању драгоцене течности имало је и више запослених, али, после прегледа код лекарке, морали су овог пута да одустану.

„Сваких сто секунди у Србији је потребан један давалац крви. Дугогодишњи даваоци крви знају колико је такав гест велики. Ми можда довољно не истичемо људе који добровољно дају своју крв другога, који тако спасавају нечије животе. Због тога је и одзив давалаца знат-

каже примаријус **др Слободанка Митровић** из Института за трансфузију крви.

Председник Синдикалне организације Дирекције **Владан Ђурић** био је задовољан одзивом радника у овој хуманој акцији. Он каже да су ПТТ радници познати по хуманитости и племенитости и да су увек учествовали у таквим активностима. Синдикат ПТТ Србије сваке године по два пута организује добровољно давање крви.

„Сваки давалац има право на два слободна дана. Ми смо се договорили да такве раднике награди-мо и бесплатним картама за неке позоришне представе. Наше мале пажње само су делић захвалности радницима који дају своју крв и који показују своју пожртвованост. Чинећи добро дело, дајући крв, у

но мањи у односу на раније године. Јер, свако може бити хуман и племенит на више начина. Али, ми у здравству знамо колико је крв неопходна, колико је незаменљива у спасавању људских живота. Овога пута, у вашој радној организацији било је доста радника који су желели да помогну и дају крв, али због крвног притиска или прехладе то нису могли. Крв могу да дају само здрави људи, старости између 18 и 65 година и тежине преко 50 кг”,

овој акцији је учествовало и седам чланова синдикалног одбора, а редовни давалац је и председник Синдиката ПТТ Србије. Од 20 давалаца крви, запослених у свим дирекцијама, седам је жена. Следећа акција добровољног давања крви биће организована најесен, у сарадњи са Црвеним крстом Србије и Институтом за трансфузију крви Србије, са којима имамо врло добру сарадњу и разумевање,” каже Владан Ђурић.

И. Г. В.

ХОБИ ПЕРИЦЕ МИНАРСКОГ

Председник међу голубовима

На челу Синдикалне организације ПТТ Србије у Сомбору налази се један од најбољих сомборских голубара

Међу сомборским голубарима познат је и признат наш синдикални лидер у граду зеленила **Перица Минарски**, који се овим хобијем бави од како зна за себе. Данас у свом јату има 150 прекрасних голубова. На око су сви исти, али он их разликује у главу, зна све појединости о њима. Перица је и одгајивач, и пецкарош, и трупарош, све је то објединио у једно, у свој несебичан однос и велику љубав према тим племенитим птицама.

– У Сомбору је недеља био дан када се од првог зрака сунца дизао у вис безброј јата голубова, а сада се јата могу лако избројати. Грабљивица је све више, а голубова и голубара све мање. Старији одлазе, а подмлатка нема – каже Минарски и наставља: – Жао ми је што голубарство полако изумире. Нови стил код младих, трка са вре-

Перица са својим љубимцима

меном и за неким бољим животом не само да у други план стављају голубарство него и све остале хо-

бије. Време се, ето, мења, а са њим и интересовања и обичаји. Све смо даљи од природе.

КАЛЕНДАР „ДАНИЦА“ ЗА 2007.

Године значајнијих догађаја у свету

Од постанка света по рачуну:

– источне цркве (1. IX 5508. пре Христа)

има година..... 7515

– западне цркве (1. I 4713. пре Христа)..... 6720

– јеврејском (7. X 3761. пре Христа)..... 5768

Од потопа..... 5273

Од зидања куле вавилонске..... 5260

Од Аврама..... 4022

Од постанка писма азбучног..... 3907

Од прве олимпијаде у Грчкој..... 2783

Од оснивања Рима..... 2760

Од рођења Христова..... 2007

Од Хицре (по турском рачуну)..... 1427

Од раздељења источне и западне цркве..... 953

Од изума огледала на стаклу..... 731

Од изума барута..... 689

Од изума хартије..... 634

Од пада Цариграда под Турке..... 554

Од изума штампања покретним словима..... 552

Од Колумбовог открића Америке..... 515

Од почетка лутеранства..... 490

Од преношења дувана у Европу..... 488

Од изума пароброда..... 205

Од почетка железничког саобраћаја..... 192

Од изума фотографије..... 168

Од укидања ропства у Америци..... 142

Од изума телефона..... 131

Од првог снимљеног филма..... 112

Од изума авиона..... 104

Од увођења радио-програма..... 87

Од првог телевизијског преноса..... 82

Од употребе атомске бомбе..... 62

Од почетка космичке ере..... 50

Од првог човековог лета у космос..... 46

Од ступања човека на Месец..... 38.

НА РИБАРЦУ ОДРЖАН ТРАДИЦИОНАЛНИ СВЕТОСАВСКИ БАЛ

Веселје се шири на све стране...

У организацији Синдикалне организације Синдиката ПТТ Србије у Новом Саду, 24. фебруара је одржан традиционални Светосавски бал, девети по реду. Овај вид окупљања чланова Синдиката ПТТ Србије запослених у РЈ „Нови Сад“, покренуло је 1998. године тадашње руководство Синдиката, као симбол заједништва, колегијалности и позитивног духа, а ова мисија се из године у годину испуњавала без обзира на временске услове који су у то доба године

знали да буду и сурови (снег, лед, ниске температуре...).

Овогодишње дружење одржано је у ресторану „Поглед“ на Рибарском острву у Новом Саду. Присутне, међу којима су били и гости из врха Синдиката ПТТ Србије и других радних јединица, поздравили су домаћини

– **Далибор Тешендић**, председник новосадске СО и **Драган Јоканић**, директор РЈ „Нови Сад“.

Вече, које многи ишчекују годину дана као прилику да се у неформалној атмосфери друже са колегама, брзо је пролетело уз музику за добро расположење, а сваки слободан простор у ресторану

поштари су претворили у плесни подијум на коме се није посустајало.

И на крају, кафанским речником речено, да видимо шта смо имали: 360 расположених колегиница и колега, око 450 минута заразне позитивне енергије, веселје до пред зору и једну изјаву колеге коме је ово први Светосавски бал: „Сутра идем да истетовирам знак Пошта на рамену и ако неко буде имао нешто против наше фирме – имаће посла са мном“.

Мисија испуњена.

РЕГИОНАЛНА БИЗНИС ЛИГА У МАЛОМ ФУДБАЛУ У СОМБОРУ

Поштари без конкуренције

У регионалној бизнис лиги у малом фудбалу шампион је екипа сомборског ПОШТАРА. Добили су све утакмице, а у финалу је пала и екипа Телекома резултатом 3:1.

Добитници победничког пехара су: **Винко Бурнаћ**, **Љубомир Ркман**, **Живорад Ђумић** (најбољи играч турнира), **Драган Мрђанов Ербен**, **Предраг Катанић**, **Дејан Гагић** (селектор), **Тихомир Симендић**, **Небојша Анђелковић**, **Драган Велагић**, **Милан Томишић** (најбољи голман), **Зоран Рашовић**, **Младен Вуковић** и **Небојша Докманов**.

Екипа Сомборског ПОШТАРА у слављеничкој атмосфери

ЗНАЧАЈНО ДЕЛО ПРОФЕСОРА БЛАГОЈА СВРКОТЕ

Библиофилски драгуљ

Осма књига „Алманаха“, недавно је изашла као двоброј за 2006/2007. годину и тираж му је само 101 примерак

Познати културни посленик, песник и публициста, иначе радник у РЈ поштанског саобраћаја у Сомбору, **професор Благоје Свркота**, већ десет година бира, сакупља и штампа мале енциклопедије, које садрже најбоље од најбољих творевина људске душе, научних умова, уметничког талента. Он пробирљиво целе године прикупља, прати датуме и догађаје, важне годишњице, обичајне ритуале, занимљивости игара, од шаха до енигматике и све то штампао у јединственој публикацији. Осма књига „Алманаха“, двоброј за 2006-2007. годину, прави је драгуљ, чији је тираж само 101 примерак.

На 360 страна у 22 поглавља да то је више десетина радова из протеклих времена, као и велики број пригодних текстова о највећим уметницима и научницима светског гласа, који не смеју бити заборављени. На корицама је фотос великог научника Николе Тесле, чију су 150-годишњицу рођења са поштовањем обележили Србија и свечовечанска заједница.

По квалитету радова, слика, цртежа, фотографија и аутора који су овде представљени „Алманах“ прераста сврставање у годишњак, зборник, забавник, календар. Он је свезнадар, књига у којој налазите многе одговоре и многа питања о животу, то је „мала енциклопедија“ која садржи мноштво података, тумачења, репродукција, прича, поезије и есејистичке грађе. Посебни драгу-

љи су антологија песама о сликарици, коју је сачинио познати књижевник и антологичар **Миленко Попић** и цртежи свих манастира Фрушке горе у специјалној изради познатог сликара **Ота Јана**.

Овакав посао, који захтева темељно праћење свега што се дешава у уметности, науци, историји, животу, у свету и код нас, подразумева и добро познавање прошлости и енциклопедијско знање, много више од опште културе. Уредник је и овим деветим и десетим бројем у истом тому показао да је оригиналан, образован и истанчан у издвајању лепог, важног, занимљивог и широко популарног штива. Сачињавање Алманаха захтева научничку луцидност и уметнички таленат. Свркота је у Алманах уврстио многе занимљиве и на нов начин приказане људе и догађаје, њихова дела и показао и свој стваралачки лик. Умео је и да у покровитељима пронађе

људе који држе до књиге, цене писану реч, као и име аутора. Ову важну књигу, која у Сомбору излази непрекидно од 1998. године, штампао је „Бирограф“ из Апатина. Рецензенти су историчар уметности **Душан Шкорић** и књижевник **Зоран М. Мандић**.

У двоброју „Алманаха“ представљена је Пошта Србије, као један од спонзора ове значајне књиге. Дат је сажет приказ Предузећа и опис новоуведених поштанских услуга. На десетак фотографија може се пратити разнолика поштанска делатност, са снимцима пошта, нових услуга, поштанских марака итд. На фотосима су и овековечене маркентишке акције, као што су подршка Поште Србије успешним спортистима, уметницима и др.

Уредник досадашњих бројева „Алманаха“ је, иначе, аутор две збирке песама, члан је Друштва књижевника Војводине и дугогодишњи активиста у Синдикату ПТТ Србије.

И. Г. Вуковић

Прва српска укрштеница

Знаменити **Јован Јовановић Змај** је у „Невену“ број 10 из 1889. године донео „нову врсту даштања“, прву српску укрштеницу. Да ли је то био његов изум или неког његовог сарадника остаће вечита тајна, записао је у „Алманаху“ за 2006/7. један од наших водећих енигматичара **Јован Вуковић**.

Ево те прве српске преукрштенице:

		С	И		
П	Р	А	В	Д	А
Н	А	В	А	Л	А
		А	Н		